

Dr. Delia Narcisa Theohari

Judecător la Curtea de Apel București
Formator în cadrul Institutului Național al Magistraturii

Taxele judiciare de timbru

O.U.G. nr. 80/2013

Comentariu pe articole

Editura
Hamangiu
2024

CUPRINS

ORDONANȚA DE URGENȚĂ A GUVERNULUI NR. 80/2013 PRIVIND TAXELE JUDICIARE DE TIMBRU

Art. 1. [Noțiunea și domeniul de aplicare al taxelor de timbru]	1
§1. O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru	1
1.1. Dreptul comun	1
1.2. Încetarea efectelor juridice ale reglementărilor anterioare	2
1.3. Motivarea situației extraordinare care a justificat reglementarea taxelor de timbru prin emiterea unei ordonanțe de urgență	3
§2. Taxele de timbru	3
2.1. Obiectul de reglementare al ordonanței – taxe judiciare de timbru și taxe extrajudiciare de timbru. Eliminarea timbrului judiciar din categoria taxelor judiciare de timbru	3
2.2. Natura juridică și definiția taxelor de timbru	4
2.3. Justificarea instituirii taxelor de timbru	5
§3. Cererile introduse la instanțele judecătorești	5
3.1. Enumerarea instanțelor judecătorești	5
3.2. Taxa judiciară de timbru – limitare legală a dreptului de acces la o instanță judecătorească	6
3.3. „Acțiuni” și „cereri” – semnificația acestor termeni în accepțiunea ordonanței	8
3.4. Ipoteza chestiunilor litigioase soluționate, din oficiu, de instanță	12
§4. Cererile adresate Ministerului Justiției	12
§5. Cererile adresate Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție	13
§6. Subiectele cărora le incumbă obligația de plată a taxelor de timbru	13
§7. Subiectele de drept care pot executa obligația de plată a taxei de timbru	17
§8. Timbrarea și scutirea de la plata taxei de timbru – reguli și excepții	19
8.1. Regimul juridic al timbrării cererilor și apărărilor adresate instanțelor judecătorești	19
8.1.1. Regimul juridic al timbrării cererilor în justiție (cu excepția cererilor formulate în cursul procesului și care nu modifică valoarea taxabilă a cererii sau caracterul cererii inițiale și a celor formulate în legătură cu un proces). Regula – timbrarea. Excepția – scutirea de la plata taxei judiciare de timbru	19
8.1.2. Regimul juridic al timbrării cererilor formulate în cursul procesului și care nu modifică valoarea taxabilă a cererii sau caracterul cererii inițiale, precum și al timbrării cererilor formulate în legătură cu un proces. Regula – scutirea de la plata taxei judiciare de timbru. Excepția – timbrarea	20

8.2.	Regimul juridic al timbrării cererilor adresate Ministerului Justiției. Regula – scutirea de la plata taxei de timbru. Excepția – timbrarea _____	22
------	--	----

Art. 2. [Criteriul de stabilire a taxelor de timbru] _____ 23

§1.	Criteriul de stabilire a taxelor de timbru _____	23
§2.	Regula de timbrare a cererilor cu obiect evaluabil în bani _____	24
§3.	Regula de timbrare a cererilor cu obiect neevaluabil în bani _____	24
§4.	Excepțiile de la regulile indicate anterior – ipoteze în care legea prevede un regim juridic de timbrare special pentru cererile cu obiect evaluabil și neevaluabil în bani, derogatoriu de la art. 3 alin. (1) și, respectiv, art. 27 din ordonanță _____	24
§5.	Clasificarea cererilor din punctul de vedere al legislației privind taxele de timbru _____	24
5.1.	Categoriile de cereri _____	24
5.2.	Cererile evaluabile în bani pentru care se aplică regula înscrisă în art. 3 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013 _____	26
5.3.	Cererile neevaluabile în bani pentru care se aplică regula înscrisă în art. 27 din O.U.G. nr. 80/2013 _____	27
5.4.	Cererile (evaluabile sau neevaluabile în bani) pentru care se prevede un regim juridic de taxare special _____	27
§6.	Clasificarea taxelor de timbru _____	28

Art. 3. [Taxele judiciare de timbru aferente cererilor evaluabile în bani pentru care nu se prevede un regim juridic de taxare special] _____ 29

§1.	Domeniul de aplicare al art. 3 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013 _____	29
§2.	Valoarea obiectului cererii _____	30
§3.	Calculul taxei judiciare de timbru potrivit art. 3 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013 _____	32
§4.	Cererile supuse timbrării potrivit art. 3 din O.U.G. nr. 80/2013 în funcție de obiectul lor concret și modul de stabilire a taxei judiciare de timbru pentru fiecare dintre acestea _____	33
4.1.	Cererea având ca obiect plata unei sume de bani pentru care nu se prevede un regim juridic taxabil derogatoriu de la art. 3 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013 _____	33
4.2.	Cererea formată dintr-un capăt principal având ca obiect plata unui debit principal și dintr-un capăt accesoriu având ca obiect plata unui debit accesoriu. Cererea formată din două capete principale, cu finalitate diferită, având ca obiect plata unor sume de bani _____	34
4.3.	Cererea având ca obiect plata dobânzii legale sau convenționale aferente unui debit principal, dobândă calculată în raport de anumite intervale de timp _____	36
4.4.	Cererea de acordare, pe cale separată, a cheltuielilor de judecată ocazionate de desfășurarea unui proces anterior _____	37
4.5.	Acțiunea în revendicare și acțiunea negatorie _____	39
4.6.	Acțiunea revocatorie (pauliană) _____	40

4.7.	Acțiunea oblică (subrogatorie) _____	42
4.8.	Cererea având ca obiect o obligație de a face evaluabilă în bani. Cererea având ca obiect desființarea unei construcții. Dualitatea de acțiuni _____	43
4.9.	Acțiunea în declararea simulației unui act juridic _____	46
4.10.	Cererile în materie de impreviziune _____	49
4.11.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unui act juridic patrimonial _____	50
4.11.1.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unui contract de vânzare _____	54
4.11.2.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unui pact de opțiune privind contractul de vânzare _____	56
4.11.3.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unei promisiuni unilaterale de vânzare sau a unei promisiuni unilaterale de cumpărare _____	57
4.11.4.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unei promisiuni bilaterale de vânzare (antecontract de vânzare) _____	59
4.11.5.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unui contract de schimb _____	60
4.11.6.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unui contract de donație _____	61
4.11.7.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unei promisiuni de donație _____	62
4.11.8.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unui contract de mandat _____	63
4.11.9.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unui contract de locațiune (închiriere sau arendare) _____	64
4.11.10.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unui contract de comodat (împrumut de folosință) _____	66
4.11.11.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unui contract de împrumut de consumație _____	68
4.11.12.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unui contract de rentă viageră _____	69
4.11.13.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unui legat _____	70
4.12.	Cererea în rezoluțiunea sau în rezilierea unui act juridic patrimonial. Cererea în revocarea unui act juridic patrimonial _____	71
4.13.	Cererea privind „repunerea părților în situația anterioară” (cererea în restituirea prestațiilor) dedusă judecății prin intermediul unui capăt de cerere accesoriu _____	79

4.14.	Cererea în constatarea existenței sau inexistenței unui drept patrimonial _____	83
4.14.1.	Cererea în constatarea existenței unui drept real imobiliar _____	83
4.14.2.	Cererea în constatarea existenței unui drept real mobilier _____	85
4.14.3.	Cererea în constatarea inexistenței dreptului de creanță al pârâtului ca urmare a operării compensației legale _____	86
4.14.4.	Cererea în constatarea inexistenței dreptului creditorului de a obține realizarea creanței sale prin executare silită ca urmare a intervenirii prescripției dreptului de a obține executarea silită _____	86
4.14.5.	Cererea în constatarea existenței sau inexistenței unui drept rezultat din încetarea de drept sau unilaterală ori convențională a efectelor unui act juridic patrimonial ____	87
4.15.	Cererea prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri judecătorești care ține loc de act autentic de înstrăinare a unor bunuri imobile sau de constituire a unor drepturi reale asupra acestora _____	89

Art. 4. [Taxele judiciare de timbru aferente acțiunilor posesorii și cererilor care au ca obiect un dezmembrământ al dreptului de proprietate] _____	92
§1. Acțiunea posesorie _____	92
§2. Cererile care au ca obiect un dezmembrământ al dreptului de proprietate _____	94

Art. 5. [Taxele judiciare de timbru aferente cererilor în materie de dezbatere succesorală judiciară, cererilor vizând sarcinile coproprietății, cererilor de partaj judiciar, cererilor de raport al donațiilor și cererilor de reducere a liberalităților excesive] _____	97
§1. Domeniul de reglementare al art. 5 din ordonanță _____	97
§2. Cererile privind dezbaterea succesorală judiciară _____	99
2.1. Capetele de cerere prin intermediul cărora succesiunea este dezbătută pe cale judiciară _____	99
2.2. „Capătul de cerere” având ca obiect constatarea deschiderii succesiunii _____	100
2.3. Cererea privind constatarea calității de moștenitor și a cotei-părți ce se cuvine fiecărui moștenitor din masa succesorală _____	101
2.3.1. Inaplicabilitatea art. 5 alin. (2) din ordonanță în ipoteza în care cererea de chemare în judecată cuprinde, alături de capătul de cerere vizând constatarea calității de moștenitor și a cotei-părți ce se cuvine fiecărui moștenitor din masa succesorală, și un alt capăt de cerere având unul dintre obiectele indicate de alin. (1) al aceluiași articol _____	102
2.3.2. Cererea privind constatarea vacanței succesorale _____	103
2.3.3. Cererea privind constatarea calității de unic moștenitor ____	103

2.4.	Cererea privind constatarea masei succesoriale _____	103
2.4.1.	Cererea privind constatarea activului masei succesoriale _____	103
2.4.1.1.	Cererea privind constatarea drepturilor reale existente în masa succesorală _____	103
2.4.1.2.	Cererea privind constatarea drepturilor de creanță existente în masa succesorală _____	105
2.4.2.	Cererea privind constatarea pasivului masei succesoriale _____	106
2.5.	Cererea privind dezbaterea judiciară a unor succesiuni subsecvente _____	107
§3.	Cererea privind valorificarea creanțelor pe care coproprietarii le au unii față de alții, născute din starea de proprietate comună _____	109
§4.	Cererea de raport al donațiilor și cererea de raport al datoriilor _____	110
§5.	Cererea de reducere a liberalităților excesive _____	113
§6.	Cererea de partaj judiciar _____	115
6.1.	Taxa judiciară de timbru prevăzută de art. 5 alin. (1) lit. f) din ordonanță _____	115
6.2.	Cererea de pronunțare a unei hotărâri care să consfințească înțelegerea părților în materie de partaj _____	115
6.3.	Valoarea bunurilor din masa partajabilă în funcție de care se stabilește taxa judiciară de timbru. Contestarea valorii bunurilor din masa partajabilă _____	116
6.4.	Contestarea modalității de realizare a partajului _____	119
6.5.	Contestarea includerii unui bun în masa partajabilă _____	120
6.6.	Pretenția de includere a unui bun în masa partajabilă _____	120
6.7.	Contestarea cotelor-părți din dreptul de proprietate asupra bunurilor din masa partajabilă _____	120
6.8.	Cererea de partaj al bunurilor comune dobândite în timpul căsătoriei _____	123
6.9.	Cererea având ca obiect regularizarea datoriilor comune dintre soți _____	124
6.10.	Cererea de partaj formulată într-un proces ce are ca obiect și o contestație la executare _____	127
6.11.	Cererea de „partaj” de folosință _____	130
§7.	Cererea în declararea nulității absolute sau, după caz, a nulității relative a unui certificat de moștenitor sau a unui certificat de calitate de moștenitor _____	130
§8.	Cererea în declararea nedemnității _____	132
§9.	Art. 5 în forma propusă în proiectul legii pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 80/2013 _____	133
Art. 6.	[Taxe judiciare de timbru aferente cererilor formulate pe calea unor proceduri speciale] _____	135
§1.	Cererea de valoare redusă _____	135
1.1.	Cererea de valoare redusă formulată pe calea procedurii speciale reglementate de titlul X al cărții a VI-a din Codul de procedură civilă _____	136

1.2.	Cererea de valoare redusă formulată potrivit Regulamentului (CE) nr. 861/2007 și cererea de reexaminare formulată potrivit art. 18 din același regulament _____	142
§2.	Cererea privind emiterea ordonanței de plată și cererea privind emiterea somației europene de plată _____	143
2.1.	Cererea privind emiterea ordonanței de plată formulată pe calea procedurii speciale reglementate de titlul IX al cărții a VI-a din Codul de procedură civilă _____	143
2.2.	Cererea privind emiterea somației europene de plată formulată potrivit Regulamentului (CE) nr. 1896/2006, precum și opoziția la somația europeană de plată formulată potrivit art. 16 din același regulament _____	145
§3.	Cererea formulată pe calea procedurii evacuării din imobilele folosite sau ocupate fără drept _____	146
§4.	Cererea formulată pe calea procedurii ordonanței președințiale _____	149
Art. 7. [Taxa judiciară de timbru aferentă cererii vizând plata despăgubirilor pentru daune morale aduse onoarei, demnității sau reputației unei persoane fizice și pentru prejudiciile materiale și morale decurgând din vătămări ale integrității fizice și/sau psihice] _____		
§1.	Scurt istoric în privința taxei judiciare de timbru aferente cererii privind stabilirea și acordarea de despăgubiri pentru daunele morale aduse onoarei, demnității sau reputației unei persoane fizice _____	152
§2.	Domeniul de aplicare al art. 7 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013 _____	155
§3.	Domeniul de aplicare al art. 7 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013 _____	158
Art. 8. [Taxele judiciare de timbru aferente unor cereri nepatrimoniale și unor cereri patrimoniale cu regim special de timbrare – cereri vizând dreptul de folosință, cereri în grănițuire și cereri în restituirea prestațiilor atunci când nu sunt accesorii] _____		
§1.	Domeniul de aplicare al art. 8 din ordonanță _____	161
§2.	Cererile pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept nepatrimonial _____	161
§3.	Cererile în declararea nulității unui act juridic nepatrimonial _____	164
§4.	Cererile care privesc dreptul de folosință a bunului închiriat sau arendat, dacă acestea nu privesc și plata anumitor sume de bani _____	164
§5.	Cererea în grănițuire _____	167
§6.	Cererea în restituirea prestației atunci când nu este accesorie cererii în declararea nulității sau a rezoluțiunii unui act juridic patrimonial _____	167
Art. 9. [Regimul juridic al timbrării cererilor formulate în cursul procesului și care nu modifică valoarea taxabilă a cererii sau caracterul cererii inițiale, precum și al timbrării cererilor formulate în legătură cu un proces] _____		
§1.	Regimul juridic al timbrării cererilor formulate în cursul procesului și care nu modifică valoarea taxabilă a cererii sau caracterul cererii inițiale, precum și al timbrării cererilor formulate în legătură cu un proces. Regula – scutirea de la plata taxei judiciare de timbru. Excepția – timbrarea _____	171

§2.	Cererea de recuzare în materie civilă _____	172
§3.	Cererea de strămutare în materie civilă _____	178
§4.	Cererea de repunere în termen _____	179
§5.	Cererea de perimare _____	182
§6.	Cererea de reexaminare împotriva încheierii prin care au fost stabilite amenzi judiciare și despăgubirile potrivit art. 190 C. proc. civ. _____	183
§7.	Cererea de reexaminare împotriva încheierii de anulare a cererii de chemare în judecată, formulată potrivit art. 200 alin. (5) C. proc. civ. _____	185
§8.	Cererea de repunere a cauzei pe rol _____	187
§9.	Cererea pentru refacerea înscrisurilor și a hotărârilor dispărute _____	190
§10.	Cererea pentru eliberarea de copii simple de pe înscrisurile aflate la dosar, atunci când sunt efectuate de către instanță _____	191
§11.	Cererea pentru legalizarea de copii de pe înscrisurile aflate la dosar _____	192
§12.	Cererea pentru eliberarea oricăror alte certificate prin care se atestă fapte sau situații rezultate din evidențele instanțelor de judecată ori cu privire la dosarele aflate în arhiva acestora _____	193
§13.	Cererea pentru eliberarea de către instanțele judecătorești de copii de pe hotărârile judecătorești, cu mențiunea că sunt definitive _____	194
Art. 10.	[Taxele judiciare de timbru aferente cererilor în materia executării silite] _____	195
§1.	Cererea de încuviințare a executării silite _____	195
§2.	Cererea de suspendare a executării silite și cererea de suspendare a executării provizorii (vremelnice) _____	200
§3.	Contestația la executare _____	203
3.1.	Tipurile de contestație la executare în funcție de obiectul acestora. Calificarea obiectului contestației la executare _____	203
3.2.	Considerații generale privind timbrarea contestației la executare _____	206
3.3.	Domeniul de aplicare al art. 10 alin. (2) tezele I și a II-a din ordonanță _____	212
3.4.	Domeniul de aplicare al art. 10 alin. (2) teza a III-a din ordonanță _____	213
3.5.	Domeniul de aplicare al art. 10 alin. (3) din ordonanță _____	214
§4.	Cererea de întoarcere a executării _____	217
§5.	Alte cereri din materia executării silite _____	219
5.1.	Cererea de validare a popririi _____	219
5.2.	Cererea de stabilire a penalității, reglementată de art. 906 alin. (1) C. proc. civ. _____	223
5.3.	Cererea de fixare a sumei definitive ce i cuvine creditorului cu titlu de penalități, reglementată de art. 906 alin. (4) C. proc. civ. _____	224
5.4.	Cererea de recuzare și cererea de înlocuire a executorului judecătoresc _____	226
5.5.	Plângerea împotriva refuzului executorului judecătoresc de a deschide procedura de executarea silită _____	227
5.6.	Alte cereri din materia executării silite care se timbrează potrivit art. 27 din ordonanță _____	228

Art. 11. [Taxele judiciare de timbru aferente cererii având ca obiect pronunțarea unei hotărâri de expedient, cererilor în legătură cu măsurile asigurătorii, contestației privind tergiversarea procesului și plângerii împotriva încheierii de soluționare a contestației]	230
§1. Cererea având ca obiect pronunțarea unei hotărâri de expedient	230
§2. Cererile în legătură cu măsurile asigurătorii	232
§3. Contestația privind tergiversarea procesului și plângerea împotriva încheierii de soluționare a contestației	235
Art. 12. [Taxele judiciare de timbru aferente cererilor pentru dobândirea personalității juridice, pentru autorizarea funcționării și pentru înregistrarea unor persoane juridice]	237
§1. Cererile pentru înregistrarea partidelor politice sau pentru modificarea statutului acestora	237
§2. Cererile pentru dobândirea personalității juridice de către organizațiile prevăzute în Legea nr. 367/2022 privind dialogul social, precum și pentru modificarea actelor constitutive ale acestora	239
§3. Cererile pentru dobândirea personalității juridice de către asociațiile fără scop lucrativ, fundații, uniuni și federații de persoane juridice fără scop lucrativ, precum și pentru modificarea actelor constitutive ale acestora	240
Art. 13. [Taxele judiciare de timbru aferente cererilor formulate în domeniul dreptului de proprietate intelectuală]	243
§1. Cererile formulate în domeniul drepturilor de autor	243
1.1. Cererile pentru recunoașterea dreptului de autor și a drepturilor conexe, pentru constatarea încălcării acestor drepturi, cât și vizând repararea prejudiciilor decurgând din încălcarea lor, inclusiv plata drepturilor de autor și a sumelor convenite pentru opere de artă	243
1.2. Cererile privind luarea oricăror măsuri în scopul prevenirii producerii unor pagube iminente, pentru asigurarea reparării acestora ori pentru restabilirea dreptului de autor sau a dreptului conex atins	244
§2. Cererile formulate în domeniul drepturilor de inventator	247
§3. Cererile formulate în domeniul drepturilor conferite de marcă, desene și modele	250
3.1. Cererile privitoare la drepturile conferite de marcă și de indicațiile geografice	251
3.2. Cererile privitoare la drepturile conferite de desene și modele	253
Art. 14. [Taxele judiciare de timbru aferente cererilor formulate în temeiul Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență și al Legii nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, precum și cele aferente cererilor de competența instanțelor judecătorești având ca obiect înregistrări în registrul comerțului]	256
§1. Domeniul de aplicare al art. 14 din ordonanță	256

§2.	Cererile formulate în temeiul Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență _____	258
§3.	Cererile de competența instanțelor judecătorești având ca obiect înregistrări în registrul comerțului _____	262

Art. 15. [Taxele judiciare de timbru aferente cererilor referitoare la raporturile de familie] _____ 266

§1.	Cererea de divorț _____	266
1.1.	Divorțul remediu _____	267
1.1.1.	Divorțul prin acordul soților _____	267
1.1.1.1.	Cererea de divorț a ambilor soți _____	267
1.1.1.2.	Cererea de divorț a unuia dintre soți acceptată de celălalt soț _____	268
1.1.2.	Divorțul din motive de sănătate _____	270
1.2.	Divorțul din culpa soților _____	270
1.2.1.	Divorțul din culpă în destrămarea căsătoriei _____	270
1.2.2.	Divorțul pentru separarea în fapt îndelungată _____	271
§2.	Cererea accesorii și cererile incidentale formulate în cadrul unui proces de divorț _____	271
2.1.	Exercitarea autorității părintești _____	274
2.2.	Contribuția părinților la cheltuielile de creștere și educare a copilului _____	275
2.3.	Locuința copilului după divorț _____	277
2.4.	Dreptul părintelui de a avea legături personale cu copilul _____	278
2.5.	Numele de familie pe care îl vor purta soții după divorț _____	278
2.6.	Locuința familiei _____	279
2.7.	Despăgubirea pretinsă pentru prejudiciile materiale sau morale suferite ca urmare a desfacerii căsătoriei _____	281
2.8.	Obligația de întreținere și prestația compensatorie între foștii soți _____	282
2.9.	Încetarea regimului matrimonial și, după caz, lichidarea comunității de bunuri și partajul acestora _____	283
§3.	Domeniul de aplicare al art. 15 lit. f) din ordonanță _____	284
§4.	Art. 15 în forma propusă în proiectul legii pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 80/2013 _____	286

Art. 16. [Taxele judiciare de timbru aferente cererilor în materia contenciosului administrativ] _____ 287

§1.	Definirea noțiunilor prevăzute în cuprinsul art. 16 din ordonanță _____	287
§2.	Cererile supuse timbrării potrivit art. 16 lit. a) din ordonanță _____	291
§3.	Cererile supuse timbrării potrivit art. 16 lit. b) din ordonanță _____	292
§4.	Căile de atac reglementate de Legea nr. 554/2004 _____	293
§5.	Tutela administrativă _____	294
§6.	Cererea de suspendare a executării actului administrativ _____	295
§7.	Cererile formulate în temeiul art. 24 alin. (3) și (4) din Legea nr. 554/2004 _____	297

§8.	Excepția de nelegalitate a unui act administrativ și cererea de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea unei excepții de neconstituționalitate a unei ordonanțe sau a unei dispoziții dintr-o ordonanță a Guvernului _____	299
Art. 17.	[Taxele judiciare de timbru aferente cererilor formulate potrivit Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, republicată] _____	301
§1.	Contestația împotriva deciziei Colegiului director al Camerei Notarilor Publici sau, după caz, a Biroului executiv al Consiliului de Uniunii Notarilor Publici prin care au fost soluționate conflictele de competență dintre notarii publici _____	301
§2.	Plângerea împotriva încheierii de respingere a cererii de îndeplinire a unui act notarial _____	302
Art. 18.	[Taxele judiciare de timbru aferente cererilor formulate potrivit Legii nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată] _____	303
§1.	Cererile pentru soluționarea conflictelor de competență dintre birourile executorilor judecătorești _____	303
§2.	Plângerea împotriva refuzului executorului judecătoresc de a-și îndeplini atribuțiile prevăzute de lege _____	303
§3.	Cererile pentru supralegalizarea semnăturii și a ștampilei executorului judecătoresc _____	305
Art. 19.	[Taxele judiciare de timbru aferente plângerii contravenționale și căii de atac exercitate împotriva hotărârii judecătorești pronunțate asupra acestora] _____	307
§1.	Domeniul de aplicare al art. 19 din ordonanță _____	307
§2.	Alte cereri formulate în materie contravențională _____	310
2.1.	Cererea de înlocuire a amenzii cu sancțiunea obligării contravenientului la prestarea unei activități în folosul comunității _____	310
2.2.	Contestația la executare în materie contravențională _____	311
Art. 20.	[Taxele judiciare de timbru aferente cererilor în materie de carte funciară] _____	312
§1.	Timbrarea cererilor în materie de carte funciară _____	312
§2.	Cererea în suplinirea consimțământului titularului sarcinii cu care este grevat imobilul la alipire sau, după caz, la dezlipire _____	313
§3.	Cererea în stabilirea rangului înscrierii _____	314
§4.	Cererea în radierea unui drept concurent sau, după caz, de acordare a rangului preferențial _____	314
§5.	Cererea în prestație tabulară _____	315
§6.	Cererea în justificare tabulară _____	316
§7.	Cererea în rectificare tabulară _____	317
7.1.	Cazurile de rectificare tabulară _____	317
7.2.	Acțiunea în rectificare de carte funciară îndreptată împotriva subdobânditorului cu titlu oneros și de bună-credință al dreptului real _____	321

§8.	Modificarea descrierii imobilului _____	324
§9.	Cererea în despăgubiri pentru ținerea defectuoasă a cărții funciare _____	324
§10.	Plângerea împotriva încheierii de carte funciară emise de registratorul-șef _____	325
Art. 21. [Taxele judiciare de timbru aferente cererii privind înregistrarea asociației de proprietari și apelului împotriva judecătorului-delegat] _____ 327		
§1.	Cererea privind înregistrarea asociației de proprietari _____	327
§2.	Apelul împotriva încheierii judecătorului-delegat _____	327
§3.	Alte cereri reglementate de Legea nr. 196/2018 _____	328
Art. 22. [Taxele de timbru aferente cererilor adresate Ministerului Justiției] _____ 330		
§1.	Cererile pentru supralegalizarea înscrisurilor sau copiilor de pe înscrisuri, destinate a fi utilizate în străinătate _____	330
§2.	Cererile pentru autorizarea traducătorilor și interpreților _____	330
§3.	Cererile pentru atestarea titlului oficial de calificare român de consilier juridic și a experienței dobândite în România, în vederea admiterii și practicării acesteia în celelalte state membre ale Uniunii Europene sau ale Spațiului Economic European; cererile pentru atestarea calificării de traducător și interpret autorizat, în vederea exercitării acesteia în statele membre ale Uniunii Europene sau ale Spațiului Economic European ori în Confederația Elvețiană; cererile pentru atestarea calificării de expert tehnic judiciar în vederea exercitării acesteia în statele membre ale Uniunii Europene sau ale Spațiului Economic European ori în Confederația Elvețiană _____	332
§4.	Cererile pentru recunoașterea calificării profesionale de traducător și interpret autorizat sau expert tehnic judiciar, în condițiile Legii nr. 200/2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România _____	334
Art. 23. [Taxa judiciară de timbru aferentă apelului] _____ 335		
§1.	Noțiunea de „taxă datorată” uzitată de art. 23 alin. (1) lit. a) și b) din ordonanță _____	335
§2.	Limita inferioară de 20 de lei impusă de ordonanță pentru taxa judiciară de timbru aferentă apelului _____	338
§3.	Taxa judiciară de timbru stabilită în ipoteza apelului/apelurilor declarat/declarat de părți obligați solidar prin hotărârea primei instanțe _____	339
§4.	Taxa judiciară de timbru aferentă apelului declarat împotriva unei hotărâri judecătorești pronunțate asupra unei cereri neevaluabile în bani _____	339
§5.	Taxa judiciară de timbru aferentă apelului declarat împotriva unei hotărâri judecătorești pronunțate asupra unei cereri evaluabile în bani _____	340
§6.	Apelul declarat împotriva încheierilor pronunțate în proces _____	341
§7.	Ipoteza anulării în apel a hotărârii primei instanțe și trimiterii cauzei spre rejudecare. Timbrarea apelului exercitat împotriva hotărârii judecătorești prin care a fost soluționată cauza după trimiterea acesteia spre rejudecare _____	343

§8.	Taxa judiciară de timbru în ipotezele calificării, recalificării și respingerii căii de atac ca inadmisibilă în aplicarea art. 457 alin. (3) C. proc. civ.	343
§9.	Timbrarea altor cereri formulate în etapa procesuală a apelului, diferite de cererea de apel	344
§10.	Netimbrarea sau insuficienta timbrare a apelului	346
Art. 24.	[Taxa judiciară de timbru aferentă recursului]	350
§1.	Domeniul de aplicare al art. 24 din ordonanță	350
§2.	Timbrarea recursului în cuprinsul căruia se invocă unul sau mai multe dintre motivele de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) pct. 1-7 C. proc. civ.	353
§3.	Timbrarea recursului în cuprinsul căruia se invocă motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 C. proc. civ., în ipoteza cererilor evaluabile în bani	354
§4.	Timbrarea recursului în cuprinsul căruia se invocă motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 C. proc. civ., în ipoteza cererilor neevaluabile în bani	356
§5.	Timbrarea recursului nemotivat	357
§6.	Timbrarea recursului inadmisibil	358
§7.	Netimbrarea sau insuficienta timbrare a recursului	359
Art. 25.	[Timbrarea apelului și, după caz, a recursului în anumite cazuri speciale]	362
§1.	Domeniul de aplicare al art. 25 din ordonanță	362
§2.	Încheierea prin care s-a dispus vânzarea bunurilor în acțiunea de partaj	364
§3.	Încheierea prin care s-a dispus sau, după caz, s-a constatat suspendarea procesului	364
§4.	Hotărârile prin care s-a dispus anularea cererii ca netimbrată, nesemnată sau pentru lipsa calității de reprezentant	366
§5.	Hotărârile prin care s-a respins cererea ca prematură, inadmisibilă, prescrisă sau pentru autoritate de lucru judecat	367
§6.	Hotărârea prin care s-a luat act de renunțarea la dreptul pretins	368
§7.	Hotărârea prin care s-a luat act de renunțarea la judecată	369
§8.	Hotărârea prin care se încuviințează învoiala părților	370
§9.	Apelul sau, după caz, recursul care vizează considerentele hotărârii	371
Art. 26.	[Taxele judiciare de timbru aferente contestației în anulare, revizuirii și acțiunii în anularea hotărârii arbitrale]	372
§1.	Contestația în anulare	372
§2.	Revizuirea	375
§3.	Nelegala timbrare a contestației în anulare sau a revizuirii	378
§4.	Acțiunea în anularea hotărârii arbitrale	379
Art. 27.	[Taxa judiciară de timbru aferentă cererilor neevaluabile în bani pentru care nu se prevede un regim juridic de taxare special]	382
§1.	Domeniul de aplicare al art. 27 din ordonanță	382

§2.	Cererile supuse timbrării potrivit art. 27 din ordonanță _____	382
Art. 28. [Scutirea de la plata taxelor judiciare de timbru a căilor de atac] _____		386
§1.	Regimul juridic de timbrare aplicabil căilor de atac _____	386
§2.	Scutirea de la plata taxelor judiciare de timbru a căilor de atac potrivit art. 28 din ordonanță _____	386
Art. 29. [Scutiri obiective și scutiri mixte de la plata taxei judiciare de timbru] _____		393
§1.	Clasificarea scutirilor de la plata taxei judiciare de timbru _____	394
§2.	Cererile privind stabilirea și plata pensiilor, precum și alte drepturi prevăzute prin sistemele de asigurări sociale _____	394
§3.	Cererile privind stabilirea și plata drepturilor de protecție socială prevăzute de lege _____	396
§4.	Cererile în materia obligației de întreținere _____	398
§5.	Cererile privind stabilirea și acordarea despăgubirilor decurgând din condamnarea sau luarea unei măsuri preventive pe nedrept _____	400
§6.	Cererile în materie de adopție, ocrotire a minorilor, tutelă, curatelă, consiliere judiciară, tutelă specială, încuviințare a mandatului de ocrotire, asistență a persoanelor cu tulburări psihice, precum și cererile privind exercitarea de către autoritatea tutelară a atribuțiilor ce îi revin _____	402
6.1.	Cererile în materie de adopție _____	402
6.2.	Cererile privind ocrotirea minorilor (tutela, precum și alte măsuri speciale de ocrotire) _____	403
6.3.	Cererile privind ocrotirea majorilor (consilierea judiciară, tutela specială, încuviințarea mandatului de ocrotire și curatela) _____	406
6.4.	Cererile privind asistența persoanelor cu tulburări psihice _____	407
6.5.	Cererile formulate de autoritatea tutelară în exercitarea atribuțiilor ce îi revin _____	408
§7.	Cererile privind protecția drepturilor consumatorilor _____	410
§8.	Cererile privind valorificarea drepturilor Societății Naționale de Cruce Roșie _____	417
§9.	Cererile privind exercitarea drepturilor electorale _____	418
§10.	Cererile formulate în procese penale și cererile formulate în procese civile având ca obiect plata despăgubirilor civile pentru prejudicii materiale sau morale decurgând din cauze penale _____	419
10.1.	Cererile formulate în procese penale _____	419
10.2.	Cererile formulate în procese civile având ca obiect plata despăgubirilor civile pentru prejudicii materiale sau morale decurgând din cauze penale _____	420
§11.	Cererile vizând stabilirea și acordarea despăgubirilor civile pentru preținse încălcări ale drepturilor prevăzute la art. 2 și art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale _____	423
§12.	Cererile privind drepturile și interesele legitime preținse de foștii deținuți și persecutați pentru motive politice în perioada regimului comunist _____	424
§13.	Alte acțiuni, cereri sau acte de procedură scutite, prin legi speciale, de taxă judiciară de timbru _____	425

§14.	Cererile formulate de către prefect sau primar pentru anularea actelor juridice făcute ori emise cu încălcarea prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991, republicată _____	429
§15.	Cererile pentru dizolvarea societăților reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, și a grupurilor de interes economic, formulate de Oficiul Național al Registrului Comerțului _____	431
§16.	Cererile privind raporturile de serviciu ale funcționarilor publici și ale funcționarilor publici cu statut special. Conflictele de muncă _____	433
§17.	Cererile pentru eliberarea de copii simple de pe înscrisurile aflate la dosar, dacă serviciile de copiere nu se realizează de către instanță _____	433
Art. 30. [Scutiri subiective de la plata taxei judiciare de timbru și scutirea mixtă aplicabilă cererilor formulate de o instituție publică] _____ 434		
§1.	Scutiri subiective de la plata taxei judiciare de timbru _____	434
§2.	Scutirea mixtă de la plata taxei judiciare de timbru aplicabilă cererilor formulate de către o instituție publică _____	436
Art. 31. [Determinarea cuantumului taxei judiciare de timbru] _____ 440		
§1.	Atribuția instanței de judecată de a determina cuantumul taxei judiciare de timbru _____	440
§2.	Etapetele necesare determinării cuantumului taxei judiciare de timbru aferente unei cereri _____	442
§3.	Valoarea obiectului cererii atunci când acesta este exprimat în valută _____	443
§4.	Valoarea obiectului cererii atunci când acesta este exprimat în lei vechi (ROL) _____	446
§5.	Clasificarea cererilor patrimoniale în funcție de natura dreptului afirmat prin intermediul lor _____	446
5.1.	Cererile reale _____	447
5.2.	Cererile personale _____	447
§6.	Determinarea taxei judiciare de timbru aferente cererii personale sau reale mobiliare, atunci când, potrivit legii, aceasta se calculează în funcție de valoarea obiectului cererii [art. 31 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013] _____	448
§7.	Determinarea taxei judiciare de timbru aferente cererii reale imobiliare, atunci când, potrivit legii, aceasta se calculează în funcție de valoarea obiectului cererii [art. 31 alin. (3) din O.U.G. nr. 80/2013] _____	451
§8.	Determinarea taxei judiciare de timbru aferente cererii având ca obiect acordarea unor prestații succesive [art. 31 alin. (4) din O.U.G. nr. 80/2013] _____	456
Art. 32. [Etapetele procesuale în care se datorează taxă judiciară de timbru] _____ 457		
Art. 33. [Plata anticipată a taxei judiciare de timbru. Regularizarea cererii principale în ipoteza în care reclamantul nu a atașat acesteia dovada plății taxei judiciare de timbru potrivit legii] _____ 458		
§1.	Diferența de reglementare dintre art. 20 alin. (1) și (2) din Legea nr. 146/1997 și art. 33 din O.U.G. nr. 80/2013 _____	458
§2.	Plata cu anticipație a taxei judiciare de timbru _____	459

§3.	Măsurile ce se impun a fi luate de către judecător atunci când taxa judiciară de timbru aferentă cererii principale nu a fost achitată sau a fost achitată în cuantum inferior celui legal _____	460
3.1.	Ipoteza cererii principale supuse regularizării, pentru care taxa judiciară de timbru nu a fost achitată sau a fost achitată în cuantum inferior celui legal _____	461
3.1.1.	Rezoluția de primire a cererii și adresa prevăzută de art. 200 alin. (3) teza I C. proc. civ. _____	461
3.1.2.	Posibilitatea reclamantului de a formula, în condițiile legii, cerere de acordare a facilităților la plata taxei judiciare de timbru în termen de 5 zile de la primirea comunicării _____	463
3.1.3.	Posibilitatea reclamantului de a formula, în condițiile legii, cerere de reexaminare împotriva modului de stabilire a taxei judiciare de timbru în termen de 3 zile de la primirea comunicării _____	466
3.1.4.	Anularea cererii principale, potrivit art. 200 alin. (4) C. proc. civ., pentru nerespectarea de către reclamant a obligației de a depune la dosar dovada achitării taxei judiciare de timbru aferente acesteia _____	467
3.1.4.1.	Îndeplinirea de către reclamant a obligației de a depune la dosar dovada achitării taxei judiciare de timbru aferente cererii principale după împlinirea termenului prevăzut de art. 200 alin. (3) teza I C. proc. civ. _____	467
3.1.4.2.	Anularea, în parte, a cererii principale alcătuite din mai multe capete _____	469
3.1.4.3.	Tipul ședinței de judecată în care se verifică incidența sancțiunii anulării cererii principale _____	469
3.1.4.4.	Lipsa citării părților pentru termenul de judecată la care se verifică incidența sancțiunii anulării cererii principale _____	470
3.1.5.	Cererea de reexaminare prevăzută de art. 200 alin. (5) C. proc. civ. _____	471
3.2.	Ipoteza cererii principale nesupuse, potrivit legii, regularizării, pentru care taxa judiciară de timbru nu a fost achitată sau a fost achitată în cuantum inferior celui legal, atunci când procesul se judecă cu citare _____	473
3.2.1.	Rezoluția de fixare a primului termen de judecată _____	473
3.2.2.	Caracterele juridice ale excepției netimbrării sau a insuficienței timbrării a cererii principale _____	475
3.2.3.	Soluționarea excepției netimbrării sau a insuficienței timbrării a cererii principale _____	476
3.2.3.1.	Admiterea excepției de nelegală timbrare a cererii principale _____	477
3.2.3.2.	Anularea cererii principale ca netimbrată sau, după caz, ca insuficient timbrată _____	479

3.2.3.3.	Respingerea excepției de nelegală timbrare a cererii principale. Renunțarea la susținerea acestuia _____	480
3.3.	Ipoteza cererii principale nesupuse, potrivit legii, regularizării, pentru care taxa judiciară de timbru nu a fost achitată sau a fost achitată în cuantum inferior celui legal, atunci când procesul se judecă fără citare _____	481
3.4.	Ordinea de soluționare a incidentului procedural al nelegalei timbrări a cererii principale în raport de alte apărări procedurale _____	482
3.4.1.	Nelegala timbrare a cererii principale și nelegala îndeplinire a procedurii de citare a părților _____	482
3.4.1.1.	Etapa regularizării cererii principale _____	482
3.4.1.2.	Etapa cercetării procesului _____	483
3.4.2.	Nelegala timbrare a cererii principale și suspendarea procesului _____	484
3.4.2.1.	Etapa regularizării cererii principale _____	484
3.4.2.2.	Etapa cercetării procesului _____	485
3.4.3.	Nelegala timbrare a cererii principale și actele procedurale de dispoziție _____	486
3.4.3.1.	Etapa regularizării cererii principale _____	486
3.4.3.2.	Etapa cercetării procesului _____	487
3.4.4.	Nelegala timbrare a cererii principale și incompatibilitatea _____	488
3.4.4.1.	Etapa regularizării cererii principale _____	488
3.4.4.2.	Etapa cercetării procesului _____	489
3.4.5.	Nelegala timbrare a cererii principale și nelegala constituire sau compunere a completului de judecată _____	490
3.4.6.	Nelegala timbrare a cererii principale și nelegala repartizare a dosarului pe completul de judecată _____	490
3.4.7.	Nelegala timbrare a cererii principale și necompetența specializată a completului căruia i-a fost repartizată cererea spre soluționare _____	490
3.4.7.1.	Etapa regularizării cererii principale _____	490
3.4.7.2.	Etapa cercetării procesului _____	491
3.4.8.	Nelegala timbrare a cererii principale și necompetența materială și cea teritorială a instanței _____	492
3.4.8.1.	Etapa regularizării cererii principale _____	492
3.4.8.2.	Etapa cercetării procesului _____	493
3.4.9.	Nelegala timbrare a cererii principale și necompetența generală și cea internațională a instanței _____	493
3.4.10.	Nelegala timbrare a cererii principale și excepția perimării sale _____	493
3.4.11.	Nelegala timbrare a cererii principale și lipsa dovezii calității de reprezentant a semnatarului cererii _____	494
3.4.11.1.	Etapa regularizării cererii principale _____	494

3.4.11.2.	Etapa cercetării procesului _____	494
3.4.12.	Nelegala timbrare a cererii principale și nelegala îndeplinire a procedurii prealabile _____	495
3.4.12.1.	Etapa regularizării cererii principale _____	495
3.4.12.2.	Etapa cercetării procesului _____	496
3.4.13.	Excepția nelegalei timbrări a cererii principale și restul excepțiilor procesuale neanalizate anterior _____	496
§4.	Măsurile ce se impun a fi luate de către judecător atunci când taxa judiciară de timbru aferentă cererii formulate în cursul procesului nu a fost achitată sau a fost achitată în quantum inferior celui legal _____	496
Art. 34. [Timbrarea cererilor alcătuite din mai multe capete și a celor incidentale cu natură juridică de cerere de chemare în judecată] _____ 498		
§1.	Clasificarea cererilor în justiție după criteriul căii procedurale alese de parte pentru deducerea pretenției sau situației juridice spre soluționare instanței judecătorești _____	498
§2.	Stabilirea, în mod separat, a regimului juridic de timbrare a fiecărui capăt de cerere, indiferent dacă acesta reprezintă un capăt principal sau un capăt accesoriu _____	499
§3.	Timbrarea capătului de cerere formulat în subsidiar _____	503
§4.	Timbrarea cererii în justiție în ipoteza în care aceasta are un singur obiect, însă două sau mai multe cauze juridice _____	504
§5.	Anularea unui capăt de cerere pentru nelegala sa timbrare _____	505
§6.	Timbrarea cererilor incidentale cu natură juridică de cerere de chemare în judecată _____	506
§7.	Regimul juridic aplicabil timbrării cererii de intervenție accesorie, cererii de chemare în judecată a altei persoane și cererii de arătare a titularului dreptului _____	508
§8.	Regimul juridic aplicabil timbrării cererii de intervenție formulate în procedură necontencioasă _____	513
Art. 35. [Obligația de plată în solidar a taxei judiciare de timbru în ipoteza coparticipării procesuale. Regimul juridic al cererilor depuse în cursul judecății și care nu modifică valoarea taxabilă a cererii sau caracterul cererii inițiale din punctul de vedere al timbrării] _____ 515		
§1.	Obligația de plată în solidar a taxei judiciare de timbru în ipoteza coparticipării procesuale _____	515
§2.	Regimul juridic al cererilor depuse în cursul judecății și care nu modifică valoarea taxabilă a cererii sau caracterul cererii inițiale din punctul de vedere al timbrării _____	520
Art. 36. [Regimul juridic al timbrării cererii în ipoteza majorării valorii obiectului acesteia] _____ 522		
§1.	Domeniul de aplicare al art. 36 din ordonanță _____	522
§2.	Timbrarea cererii adiționale reglementate de art. 204 alin. (1) C. proc. civ. _____	525

§3.	Timbrarea cererii adiționale reglementate de art. 204 alin. (2) C. proc. civ. _____	528
3.1.	Îndreptarea greșelilor materiale din cuprinsul cererii [art. 204 alin. (2) pct. 1 C. proc. civ.] _____	528
3.2.	Mărirea sau micșorarea cuantumului obiectului cererii [art. 204 alin. (2) pct. 2 C. proc. civ.] _____	529
3.3.	Plata contravalorii obiectului cererii, pierdut sau pierit în cursul procesului [art. 204 alin. (2) pct. 3 C. proc. civ.] _____	530
3.4.	Înlocuirea unei cereri în constatare printr-o cerere în realizarea dreptului sau invers, atunci când cererea în constatare este admisibilă [art. 204 alin. (2) pct. 4 C. proc. civ.] _____	530
Art. 37. [Regimul juridic al timbrării cererii în ipoteza micșorării valorii obiectului acesteia] _____		532
Art. 38. [Recuperarea de către instanța investită cu soluționarea unei căi de atac a taxelor judiciare de timbru neachitate în cuantumul legal în etapele procesuale anterioare] _____		537
§1.	Domeniul de aplicare al art. 38 din ordonanță _____	537
§2.	Aplicarea art. 38 din ordonanță de către instanța investită cu soluționarea căii de atac _____	542
2.1.	Ipoteza în care instanța care a judecat într-o etapă procesuală anterioară a comunicat părții obligația de plată a taxei judiciare de timbru în cuantumul prevăzut de lege _____	542
2.2.	Ipotezele în care instanța care a judecat într-o etapă procesuală anterioară nu a comunicat părții obligația de plată a taxei judiciare de timbru sau a comunicat părții obligația de plată a taxei judiciare de timbru într-un cuantum mai mic decât cel prevăzut de lege _____	543
2.3.	Caracterul de titlu executoriu al hotărârii pronunțate în temeiul art. 38 din ordonanță _____	544
Art. 39. [Cererea de reexaminare împotriva modului de stabilire a taxei de timbru] _____		545
§1.	Cererea de reexaminare împotriva modului de stabilire a taxei de timbru datorate pentru cererile adresate instanțelor judecătorești _____	545
1.1.	Caracterul necontencios al procedurii judiciare de soluționare a cererii _____	545
1.2.	Condițiile extrinseci și condițiile intrinseci ale cererii _____	546
1.3.	Termenul de formulare a cererii _____	548
1.4.	Calitatea procesuală activă _____	551
1.5.	Exclusivitatea căii procedurale a reexaminării pentru contestarea de către reclamant a modului de stabilire a taxei judiciare de timbru _____	554
1.6.	Crearea unui dosar asociat _____	558
1.7.	Instanța competentă și completul în atribuția căruia intră soluționarea cererii _____	558

1.8.	Facultatea judecătorului de a indica reclamantului dreptul de a formula cerere de reexaminare _____	558
1.9.	Înregistrarea la instanță a cererii de reexaminare _____	559
1.10.	Formularea cererii de reexaminare în etapa regularizării cererii de chemare în judecată. Ordinea de soluționare a cererii de reexaminare și a cererii de acordare a facilităților la plata taxei judiciare de timbru _____	560
1.11.	Judecata cererii _____	563
1.12.	Efectele încheierii prin care s-a soluționat cererea _____	569
§2.	Cererea de reexaminare împotriva modului de stabilire a taxei de timbru datorate pentru cereri adresate Ministerului Justiției și Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție _____	571
Art. 40.	[Plata taxei judiciare de timbru] _____	572
§1.	Debitorul obligației de plată a taxei judiciare de timbru _____	572
§2.	Creditorul obligației de plată a taxei judiciare de timbru _____	573
§3.	Domiciliul, reședința sau, după caz, sediul debitorului taxei judiciare de timbru _____	574
§4.	Plata taxei judiciare de timbru efectuată eronat într-un cont al unei unități administrativ-teritoriale diferite de cea competentă potrivit art. 40 din ordonanță _____	576
§5.	Modalitățile de plată a taxei de timbru _____	578
§6.	Art. 40 în forma propusă în proiectul legii pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 80/2013 _____	581
Art. 41.	[Executarea creanțelor având ca obiect taxa judiciară de timbru] _____	583
Art. 42.	[Condițiile acordării de facilități pentru plata taxei judiciare de timbru și formele acestora] _____	585
§1.	Domeniul de aplicare al art. 42-44 din O.U.G. nr. 80/2013 _____	585
§2.	Condițiile acordării de facilități pentru plata taxei judiciare de timbru _____	586
2.1.	Cuantumul taxei judiciare de timbru să reprezinte mai mult de 10% din media veniturii net pe ultimele 3 luni de activitate _____	586
2.2.	Plata integrală a taxei judiciare de timbru să nu fie posibilă deoarece persoana juridică se află în curs de lichidare sau dizolvare ori bunurile acesteia sunt, în condițiile legii, indisponibilizate _____	587
2.3.	Plata taxei judiciare de timbru, la valoarea datorată, ar fi de natură să afecteze în mod semnificativ activitatea curentă a persoanei juridice, față de datele referitoare la situația economico-financiară a acesteia _____	588
§3.	Formele facilităților pentru plata taxei judiciare de timbru acordate persoanei juridice _____	588

Art. 43. [Procedura de soluționare a cererii pentru acordarea facilităților la plata taxei judiciare de timbru și a cererii de reexaminare] _____ 591

- §1. Cererea pentru acordarea facilităților la plata taxei judiciare de timbru _____ 591
- 1.1. Caracterul necontencios al procedurii judiciare de soluționare a cererii _____ 591
- 1.2. Condițiile extrinseci și condițiile intrinseci ale cererii _____ 592
- 1.3. Etapele procesuale și termenul în care se poate formula cererea _____ 593
- 1.4. Posibilitatea creării unui dosar asociat _____ 596
- 1.5. Instanța competentă și completul în atribuția căruia intră soluționarea cererii _____ 596
- 1.6. Judecata cererii _____ 597
- §2. Cererea de reexaminare împotriva încheierii prin care a fost soluționată cererea pentru acordarea facilităților la plata taxei judiciare de timbru _____ 599
- 2.1. Caracterul necontencios al procedurii judiciare de soluționare a cererii _____ 599
- 2.2. Condițiile extrinseci și condițiile intrinseci ale cererii _____ 599
- 2.3. Termenul de formulare a cererii _____ 600
- 2.4. Calitatea procesuală activă _____ 601
- 2.5. Crearea unui dosar asociat _____ 601
- 2.6. Instanța competentă și completul în atribuția căruia intră soluționarea cererii _____ 601
- 2.7. Judecata cererii _____ 602

Art. 44. [Încuviințarea cererii de acordare a facilităților la plata taxei judiciare de timbru] _____ 606

- §1. Soluționarea cererii în limita obiectului său stabilit de parte _____ 606
- §2. Ipoteza cererii în justiție formate din mai multe capete în privința timbrării cărora partea a formulat cerere de acordare a facilităților la plata taxelor judiciare de timbru _____ 607
- §3. Reducerea taxei judiciare de timbru _____ 608
- §4. Amânarea plății taxei judiciare de timbru _____ 611
- §5. Eșalonarea plății taxei judiciare de timbru _____ 612

Art. 45. [Restituirea taxei de timbru] _____ 616

- §1. Ipotezele de restituire a taxei judiciare de timbru _____ 616
- 1.1. Taxa plătită nu era datorată [art. 45 alin. (1) lit. a) din O.U.G. nr. 80/2013] _____ 616
- 1.2. Taxa a fost achitată într-un quantum mai mare decât cel legal [art. 45 alin. (1) lit. b) din O.U.G. nr. 80/2013] _____ 618
- 1.3. Cererea a rămas fără obiect în cursul procesului, ca urmare a unor dispoziții legale [art. 45 alin. (1) lit. c) din O.U.G. nr. 80/2013] _____ 619

1.4.	Cererea de chemare în judecată, corect timbrată, a fost anulată în condițiile art. 200 alin. (4) C. proc. civ. sau reclamantul a renunțat la judecată până la comunicarea cererii de chemare în judecată către pârât [art. 45 alin. (1) lit. d) din O.U.G. nr. 80/2013]	620
1.4.1.	Anularea cererii potrivit art. 200 alin. (4) C. proc. civ.	620
1.4.2.	Renunțarea reclamantului la judecată până la comunicarea cererii de chemare în judecată către pârât	621
1.5.	Părțile dintr-un proces de divorț au renunțat la judecată ori s-au împăcat [art. 45 alin. (1) lit. e) din O.U.G. nr. 80/2013]	624
1.6.	Contestația la executare a fost admisă, iar hotărârea a rămas definitivă [art. 45 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 80/2013]	625
1.7.	Ipoteza în care instanța de judecată s-a declarat incompetentă, trimițând cauza la un alt organ cu activitate jurisdicțională, precum și cea în care a respins cererea ca nefiind de competența instanțelor române [art. 45 alin. (1) lit. g) din O.U.G. nr. 80/2013]	627
1.8.	Administrarea probelor de către avocați sau consilieri juridici [art. 45 alin. (1) lit. h) din O.U.G. nr. 80/2013]	627
1.9.	Ipoteza în care participantul la proces care a fost recuzat se abține sau cea în care cererea de recuzare ori de strămutare a fost admisă [art. 45 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013]	628
1.10.	Alte cauze expres prevăzute de lege [art. 45 alin. (1) lit. j) din O.U.G. nr. 80/2013]	628
§2.	Procedura judiciară de soluționare a cererii de restituire a taxei judiciare de timbru	628
2.1.	Caracterul necontencios al procedurii judiciare de soluționare a cererii	628
2.2.	Condițiile extrinseci și condițiile intrinseci ale cererii	630
2.3.	Crearea unui dosar asociat	631
2.4.	Instanța competentă și completul în atribuția căruia intră soluționarea cererii	631
2.5.	Termenul de formulare a cererii	631
2.6.	Judecata cererii	634
§3.	Competența de soluționare a cererii de restituire a taxei de timbru plătite pentru cereri adresate Ministerului Justiției sau Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție	635
§4.	Procedura administrativă de restituire a taxei judiciare de timbru	635
§5.	Nerestituirea taxei judiciare de timbru aferente unei cereri anulate ca insuficient timbrată	635
§6.	Art. 45 în forma propusă în proiectul legii pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 80/2013	635
6.1.	Părțile încheie, în cursul procesului, un compromis potrivit prevederilor art. 551 C. proc. civ. și instanța a luat act de renunțarea la judecată [art. 45 alin. (1) lit. g ¹) din proiect]	636

6.2.	Părțile pun capăt procesului prin încheierea unei tranzacții în condițiile art. 438 și urm. C. proc. civ. [art. 45 alin. (1) lit. i ¹) din proiect] _____	637
6.3.	Pârâțul achiesează la pretențiile reclamantului [art. 45 alin. (1) lit. i ²) din proiect] _____	638
Art. 46.	[Destinația sumelor provenind din cheltuielile judiciare avansate de stat pentru desfășurarea proceselor penale, care sunt suportate de părți sau de alți participanți la proces, precum și din amenzile judiciare] _____	640
§1.	Cheltuielile judiciare avansate de stat pentru desfășurarea proceselor penale, care sunt suportate de părți sau de alți participanți la proces _____	640
§2.	Amenzile judiciare _____	642
§3.	Executarea cheltuielilor judiciare avansate de stat pentru desfășurarea proceselor penale, care sunt suportate de părți sau de alți participanți la proces, precum și a amenzilor judiciare _____	642
Art. 47.	[Impozitul pe veniturile realizate din activități desfășurate de avocați, notari publici și executori judecătorești] _____	645
Art. 48.	[Remunerația curatorului special numit de instanță în condițiile art. 58 C. proc. civ., avansată de parte] _____	647
§1.	Domeniul de aplicare al art. 58 C. proc. civ. _____	647
§2.	Domeniul de aplicare al art. 167 C. proc. civ. _____	648
§3.	Numirea și remunerarea curatorului special _____	651
§4.	Art. 48 în forma propusă în proiectul legii pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 80/2013 _____	656
Art. 49.	[Remunerația curatorului special numit de instanță în condițiile art. 58 C. proc. civ., avansată de stat] _____	658
Art. 50.	[Actualizarea nivelului taxelor judiciare de timbru și elaborarea normelor metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 80/2013] _____	661
Art. 51.	[Înregistrarea și gestionarea în instanță a informațiilor referitoare la taxele judiciare de timbru] _____	662
Art. 52.	[Modificarea art. 59² din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator. Timbrarea potrivit legii a cererii adresate instanței privind pronunțarea unei hotărâri care să consfințească înțelegerea părților rezultată din acordul de mediere] _____	663
Art. 53.	[Modificarea art. 36 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Timbrarea potrivit legii a plângerii împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, a căii de atac formulate împotriva hotărârii judecătorești prin care s-a soluționat plângerea, precum și a oricăror alte cereri incidente] _____	664
Art. 54.	[Considerarea trimiterilor la Legea nr. 146/1997 ca fiind făcute la O.U.G. nr. 80/2013] _____	665

Art. 55. [Aplicarea în timp a O.U.G. nr. 80/2013]	666
§1. Caracterul normelor juridice cuprinse în ordonanță	666
§2. Aplicarea în timp a O.U.G. nr. 80/2013 și a altor acte normative în privința normelor fiscale ce reglementează cuantumul taxei judiciare de timbru	666
§3. Aplicarea în timp a O.U.G. nr. 80/2013 în privința normelor procedurale vizând obligația de plată a taxei judiciare de timbru	672
Art. 56. Abrogat	673
Art. 57. [Probatoriul specific cererii vizând pronunțarea unei hotărâri judecătorești care ține loc de contract având ca obiect înstrăinarea unor bunuri imobile]	674
§1. Domeniul de aplicare al art. 57 din ordonanță	674
§2. Extrasul de carte funciară pentru informare pentru bunurile imobile ce au carte funciară deschisă sau certificatul de sarcini pentru imobilele care nu au carte funciară deschisă	675
§3. Certificatul de atestare fiscală	678
§4. Dovada debitelor la zi ale cotelor de contribuție la cheltuielile asociației de proprietari	679
§5. Avizarea expertizei tehnice judiciare în specialitatea topografie, geodezie și cadastru	682
Art. 58. [Abrogarea reglementărilor anterioare în materia taxelor de timbru]	684
BIBLIOGRAFIE	687

Art. 3. [Taxele judiciare de timbru aferente cererilor evaluabile în bani pentru care nu se prevede un regim juridic de taxare special]

(1) Acțiunile și cererile evaluabile în bani, introduse la instanțele judecătorești, se taxează astfel:

- a) până la valoarea de 500 lei – 8%, dar nu mai puțin de 20 lei;
- b) între 501 lei și 5.000 lei – 40 lei + 7% pentru ce depășește 500 lei;
- c) între 5.001 lei și 25.000 lei – 355 lei + 5% pentru ce depășește 5.000 lei;
- d) între 25.001 lei și 50.000 lei – 1.355 lei + 3% pentru ce depășește 25.000 lei;
- e) între 50.001 lei și 250.000 lei – 2.105 lei + 2% pentru ce depășește 50.000 lei;
- f) peste 250.000 lei – 6.105 lei + 1% pentru ce depășește 250.000 lei.

(2) Se taxează potrivit alin. (1) și următoarele categorii de acțiuni:

- a) în constatarea nulității, anularea, rezoluțiunea sau rezilierea unui act juridic patrimonial; cererea privind repunerea părților în situația anterioară este scutită de taxă de timbru dacă este accesorie acestor cereri;
- b) privind constatarea existenței sau inexistenței unui drept patrimonial;
- c) prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri judecătorești care ține loc de act autentic de înstrăinare a unor bunuri imobile sau de constituire a unor drepturi reale asupra acestora.

COMENTARIU

§1. Domeniul de aplicare al art. 3 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013

În ceea ce privește sfera cererilor vizate de art. 3 din ordonanță, indicăm următoarele: – prin expresia „acțiuni și cereri”, uzitată în cuprinsul acestui articol, se înțelege ansamblul cererilor care au natură juridică de cerere de chemare în judecată;

După cum am arătat în cadrul comentariului aferent art. 1 din ordonanță^[1], este criticabilă folosirea în cuprinsul acestui act normativ a noțiunii de „acțiune” alături de aceea de „cerere”, din moment ce aceasta din urmă este ea însăși o formă de manifestare a acțiunii civile (corelația cerere-acțiune este de tipul parte-întreg). Acțiunea civilă cuprinde o sferă largă de mijloace procesuale, incluzând astfel, în afara categoriei cererilor, și pe aceea a apărărilor formulate în proces, concluzie susținută de noțiunea acțiunii civile reglementată de art. 29 C. proc. civ.^[2]

De altfel, în cuprinsul art. 3 alin. (2) lit. a) din ordonanță se poate observa, cu ușurință, folosirea improprie și inconsecventă a acestor doi termeni: pentru cererea în constatarea nulității, anularea, rezoluțiunea sau rezilierea unui act juridic patrimonial se uzitează termenul de „acțiune” în partea introductivă a alineatului, pentru ca mai apoi, în teza a II-a a primei litere, să se folosească termenul de „cerere” cu referire la aceleași acte procedurale denumite anterior „acțiuni” (cererea privind repunerea părților în situația anterioară este scutită de taxă de timbru dacă este accesorie acestor *cereri*, și anume *acțiunilor* în constatarea nulității, în anularea, rezoluțiunea sau rezilierea unui act juridic patrimonial).

^[1] A se vedea, pentru dezvoltări, punctul 3.3. din secțiunea §3 a comentariului aferent art. 1 din ordonanță.

^[2] Potrivit art. 29 C. proc. civ., acțiunea civilă este ansamblul mijloacelor procesuale prevăzute de lege pentru protecția dreptului subiectiv pretins de către una dintre părți sau a unei alte situații juridice, precum și pentru asigurarea apărării părților în proces.

- acest text legal reglementează timbrarea cererilor adresate numai instanțelor judecătorești, iar nu și altor entități juridice (cum ar fi instanțele arbitrale sau alte organe cu activitate jurisdicțională), dată fiind mențiunea inclusă în alin. (1), și anume „acțiuni și cereri (...) introduse la instanțele judecătorești”; prin urmare, articolul în discuție privește exclusiv taxe judiciare de timbru;
- cererile vizate de acest articol sunt cele evaluabile în bani pentru care nu se prevede un regim juridic de taxare special; după criteriul naturii dreptului afirmat prin intermediul cererii patrimoniale, acestea se împart în două categorii: cereri reale și cereri personale^[1];
- în lipsa unui text legal derogatoriu, modul de timbrare prevăzut de art. 3 alin. (1) este aplicabil indiferent de calea procedurală aleasă de parte pentru a deduce cererea sa spre soluționare instanței judecătorești, fiind, ca atare, fără relevanță, în acest caz, dacă cererea este principală, incidentală, accesorie sau adițională;
- mecanismul de stabilire a taxelor judiciare de timbru reglementat prin dispozițiile art. 3 alin. (1) din ordonanță se aplică la o bază de calcul ce reprezintă valoarea fiecărui capăt de cerere evaluabil în bani, iar nu valoarea globală a cererii de chemare în judecată determinată ca urmare a însumării valorii tuturor capetelor sale, concluzie ce rezultă din art. 34 alin. (1) din ordonanță; potrivit acestui din urmă text legal, când o acțiune are mai multe capete de cerere, cu finalitate diferită, taxa judiciară de timbru se datorează pentru fiecare capăt de cerere în parte, după natura lui, cu excepția cazurilor în care prin lege se prevede altfel^[2].

§2. Valoarea obiectului cererii^[3]

Potrivit art. 29 C. proc. civ., acțiunea civilă este ansamblul mijloacelor procesuale prevăzute de lege pentru *protecția dreptului subiectiv pretins* de către una dintre părți sau *a unei alte situații juridice*, precum și pentru asigurarea apărării părților în proces.

În conformitate cu art. 32 alin. (1) lit. c) C. proc. civ., una dintre condițiile de exercitare a acțiunii civile este formularea unei pretenții.

Din coroborarea celor două texte legale rezultă că pretenția dedusă judecății printr-o cerere urmărește:

- fie protecția unui drept subiectiv în sensul constatării sau, după caz, al realizării acestuia; de exemplu, dreptul de proprietate asupra unui bun poate fi protejat printr-o cerere în justiție având ca obiect constatarea existenței respectivului drept în patrimoniul reclamantului sau, după caz, revendicarea bunului asupra căruia poartă dreptul de proprietate;
- fie protecția unei situații juridice pentru a cărei realizare calea judecății este obligatorie; de exemplu, posesia asupra unui bun poate fi protejată printr-o cerere posesorie având ca obiect prevenirea ori înlăturarea oricărei tulburări a posesiei sau, după caz, restituirea bunului.

Orice cerere în justiție presupune, potrivit art. 32 alin. (1) lit. c) C. proc. civ., formularea unei „pretenții”; elementele cererii în justiție, și anume obiectul, părțile și cauza, decurg din

^[1] A se vedea, pentru dezvoltări în ceea ce privește clasificarea cererilor patrimoniale, secțiunea §5 a comentariului aferent art. 31 din ordonanță.

^[2] A se vedea, pentru dezvoltări, secțiunea §2 a comentariului aferent art. 34 din ordonanță.

^[3] A se vedea, pentru dezvoltări în ceea ce privește valoarea obiectului cererii și înscrisurile în dovedirea acestei valori, secțiunile §6 și §7 ale comentariului aferent art. 31 din ordonanță.

pretenția formulată prin intermediul respectivei cereri; în consecință, obiectul pretenției deduse judecării printr-o cerere corespunde cu obiectul acelei cereri.

După criteriul naturii conținutului drepturilor subiective civile, acestea se divid în drepturi patrimoniale, al căror conținut are o valoare pecuniară, și drepturi nepatrimoniale, al căror conținut nu poate fi exprimat în bani. Drepturile patrimoniale, la rândul lor, se împart în drepturi reale, în temeiul cărora titularul lor își poate exercita prerogativele asupra unui bun în mod direct și nemijlocit fără concursul altei persoane, și drepturi de creanță, în temeiul cărora subiectul activ, numit creditor, poate pretinde subiectului pasiv, numit debitor, să dea, să facă sau să nu facă ceva, sub sancțiunea coerciției statului^[1].

Cu referire la drepturile patrimoniale, în ipoteza admiterii unei cereri în justiție, reclamantul obține, prin hotărâre judecătorească, protecția dreptului subiectiv patrimonial afirmat, iar, în anumite cazuri, direct sau indirect, și alte foloase patrimoniale ce decurg din protejarea dreptului respectiv.

De exemplu, în ipoteza unei cereri având ca obiect pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de contract de vânzare, dreptul *afirmat* de către reclamant (promitent-cumpărător) este dreptul său de creanță corelativ obligației pârâtului (promitent-vânzător) de a încheia contractul de vânzare (obligație de a face). În cazul admiterii acestei cereri în justiție, reclamantul va obține protejarea dreptului de creanță afirmat și, odată cu aceasta, un drept de proprietate asupra bunului transmis prin vânzare.

Concluzionând, în opinia noastră, natura juridică a dreptului subiectiv patrimonial *afirmat* prin cererea în justiție imprimă caracterul real sau personal al acesteia; dreptul subiectiv afirmat este cel care, din punctul de vedere al reclamantului, se găsește în patrimoniul său la data înregistrării cererii la instanță, în condițiile legii.

În schimb, baza de calcul pentru taxa judiciară de timbru aferentă cererii în justiție ce trebuie avută în vedere este valoarea folosului patrimonial ce s-ar realiza, direct sau indirect, prin hotărârea judecătorească prin care dreptul afirmat a fost protejat. Această valoare a folosului patrimonial realizat prin hotărârea judecătorească este valoarea obiectului cererii.

Recurgând la exemplul anterior, cererea având ca obiect pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de contract de vânzare reprezintă o cerere personală, din moment ce dreptul afirmat de către reclamant este un drept de creanță.

Însă, folosul patrimonial obținut de către reclamant prin admiterea respectivei cereri este reprezentat de valoarea bunului asupra căruia poartă dreptul de proprietate dobândit de acesta prin vânzarea operată prin intermediul hotărârii judecătorești; valoarea acestui bun constituie valoarea obiectului cererii, care, la rândul său, constituie baza de calcul pentru taxa judiciară de timbru aferentă cererii în discuție.

Potrivit art. 31 alin. (2) din ordonanță, în cazul taxelor calculate în funcție de valoarea obiectului cererii, valoarea la care se calculează taxele judiciare de timbru este cea prevăzută în acțiune sau în cerere; dacă valoarea este contestată sau apreciată de instanță ca vădit derizorie, evaluarea se face în condițiile art. 98 alin. (3) C. proc. civ.

Alin. (3) al aceluiași articol prevede că, în cererile având ca obiect dreptul de proprietate sau un alt drept real asupra unui imobil, taxa de timbru se calculează în funcție de valoarea impozabilă a bunului imobil; dacă valoarea impozabilă este contestată

^[1] G. BOROI, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, ed. a 2-a, Ed. C.H. Beck, București, 2002, p. 58-59.

sau apreciată de instanță ca vădit derizorie, taxarea cererilor se va face prin raportare la grilele notariale cuprinzând valorile orientative ale proprietăților imobiliare.

Din aceste dispoziții legale rezultă că valoarea ce constituie bază de calcul pentru timbrarea cererilor evaluabile în bani pentru care legea nu prevede o taxă judiciară de timbru fixă se determină diferit în funcție, pe de o parte, de caracterul real sau personal al cererii respective și, pe de altă parte, de folosul patrimonial pe care l-ar obține reclamantul în patrimoniul său, direct sau indirect, prin admiterea cererii prin hotărâre judecătorească, după cum urmează:

- în ipoteza cererilor personale mobiliare sau imobiliare este aplicabil art. 31 alin. (2) din ordonanță, valoarea în discuție fiind valoarea obiectului cererii indicată de reclamant în conformitate cu art. 194 lit. c) teza I C. proc. civ.^[1];
- în ipoteza cererilor reale imobiliare este aplicabil art. 31 alin. (3) din ordonanță, valoarea în discuție fiind valoarea impozabilă a imobilului sau, după caz, valoarea orientativă a acestuia din grilele notariale.

§3. Calculul taxei judiciare de timbru potrivit art. 3 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013

Determinarea cuantumului taxei judiciare de timbru potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță presupune, mai întâi, încadrarea valorii obiectului cererii în unul dintre intervalele numerice indicate la lit. a)-f) din acest alineat (până la valoarea de 500 de lei, între 501 lei și 5.000 de lei, între 5.001 lei și 25.000 de lei ș.a.m.d.).

Procedând la încadrarea specificată anterior se identifică modul de calcul al taxei judiciare de timbru aferente cererii formulate.

Din reglementarea art. 3 alin. (1) lit. a) din ordonanță rezultă că taxa judiciară de timbru aferentă cererilor evaluabile în bani, pentru care nu există un regim de taxare special, nu poate avea un cuantum mai mic de 20 de lei, indiferent de valoarea obiectului cererii (pentru cererile al căror obiect are o valoare de până la 500 de lei, taxa judiciară de timbru este de 8% din această valoare, *dar nu mai puțin de 20 de lei*).

În cazul vizat de art. 3 alin. (1) lit. b) din ordonanță (între 501 lei și 5.000 de lei – 40 de lei + 7% pentru ce depășește 500 de lei), taxa judiciară de timbru se calculează în felul următor: se scade 500 din valoarea obiectului cererii; în continuare, rezultatul scăderii efectuate se înmulțește cu 7/100; în final, rezultatul înmulțirii efectuate se adună cu 40.

Exemplificând, în ipoteza în care valoarea obiectului cererii deduse judecății ar fi de 600 de lei, taxa judiciară de timbru se va calcula în următorul mod: $(600 - 500) \times 7/100 + 40 = 100 \times 7/100 + 40 = 7 + 40 = 47$ de lei.

Același mecanism de calcul se folosește și pentru timbrarea cererilor ale căror taxe judiciare s-ar stabili potrivit art. 3 alin. (1) lit. c)-f) din ordonanță, raportat la valoarea obiectului acestora, utilizându-se, desigur, valorile stabilite în cadrul literelor respective.

Este de observat faptul că sumele fixe prevăzute în cadrul art. 3 alin. (1) din ordonanță, și anume 40 de lei, 355 de lei, 1.355 de lei, 2.105 lei și 6.105 lei, reprezintă ele însele taxe

^[1] Potrivit art. 194 lit. c) C. proc. civ., cererea de chemare în judecată va cuprinde obiectul cererii și *valoarea lui*, după prețuirea reclamantului, atunci când acesta este evaluabil în bani, precum și *modul de calcul* prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori, cu indicarea *înscrișurilor corespunzătoare*.

judiciare de timbru stabilite pentru cereri al căror obiect are o valoare egală cu suma fixată ca limită maximă a plafonului de la litera anterioară. De exemplu, suma de 2.105 lei prevăzută la art. 3 alin. (1) lit. e) din ordonanță constituie taxa judiciară de timbru aferentă unei cereri al cărei obiect are o valoare de 50.000 de lei, această din urmă sumă reprezentând limita maximă a valorii obiectului cererilor încadrate la lit. d).

§4. Cererile supuse timbrării potrivit art. 3 din O.U.G. nr. 80/2013 în funcție de obiectul lor concret și modul de stabilire a taxei judiciare de timbru pentru fiecare dintre acestea

În lipsa unui regim juridic derogatoriu, în cazul cererilor evaluabile în bani, taxa judiciară de timbru aferentă acestora se stabilește potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță prin raportare la valoarea obiectului cererii respective, ce coincide cu valoarea folosului patrimonial ce s-ar obține, direct sau indirect, în patrimoniul titularului cererii în eventualitatea admitterii integrale a acesteia prin hotărâre judecătorească.

4.1. Cererea având ca obiect plata unei sume de bani pentru care nu se prevede un regim juridic taxabil derogatoriu de la art. 3 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013

În lipsa unor norme speciale care să instituie un regim juridic de timbrare derogatoriu, cererile având ca obiect plata unei sume de bani (așa-numitele în practica judiciară cereri în pretenții) se timbrează potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță prin raportare la valoarea pretinsă de reclamant prin cerere.

Valoarea obiectului cererii nu poate fi contestată de partea adversă sau considerată derizorie de instanță în aplicarea art. 31 alin. (2) din ordonanță, întrucât, în cazul analizat, această valoare nu poate fi disociată de fondul pretenției.

Dacă reclamantul a pretins, prin cerere, valorificarea unei creanțe mai mari decât aceea la care, potrivit legii, ar avea dreptul, taxa judiciară de timbru aferentă acestei cereri se stabilește prin raportare la valoarea pretinsă de reclamant, fiind fără relevanță sub acest aspect faptul că, în acest caz, instanța va admite cererea numai în parte.

De exemplu, dacă suma împrumutată pârâtului de către reclamant este de 10.000 de lei, însă acesta din urmă a pretins, prin cererea de chemare în judecată, restituirea de către pârât, cu același titlu, a unei sume de 15.000 de lei, taxa judiciară de timbru aferentă acestei cereri este în quantum de 855 de lei, potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) din ordonanță, fiind stabilită prin raportare la suma de 15.000 de lei, pretinsă de reclamant; în acest caz, instanța va admite, în parte, cererea și va obliga pârâtul să restituie reclamantului suma de 10.000 de lei.

În mod similar, dacă reclamantul a pretins, prin cerere, valorificarea unei creanțe mai mici decât aceea la care, potrivit legii, ar avea dreptul, taxa judiciară de timbru aferentă acestei cereri se stabilește prin raportare la valoarea pretinsă de reclamant; în acest caz, instanța, cu respectarea limitelor investiției, va admite, în integralitate, cererea, reclamantul având dreptul, în condițiile legii, să formuleze o nouă cerere de chemare în judecată pentru valorificarea restului de pretenții, pentru care îi va reveni obligația de a plăti o altă taxă judiciară de timbru stabilită în funcție de valoarea acestora.

De exemplu, dacă suma împrumutată pârâtului de către reclamant este de 15.000 de lei, însă acesta din urmă a pretins, prin cererea de chemare în judecată, restituirea

de către pârât, cu același titlu, numai a unei sume de 10.000 de lei, taxa judiciară de timbru aferentă acestei cereri este în cuantum de 605 lei, potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) din ordonanță, fiind stabilită prin raportare la suma de 10.000 de lei, pretinsă de reclamant; în acest caz, instanța, cu respectarea limitelor investiției, va admite cererea și va obliga pârâtul să restituie reclamantului suma de 10.000 de lei. În măsura în care reclamantul va formula o nouă cerere de chemare în judecată având ca obiect diferența de pretenții în valoare de 5.000 de lei, acestuia îi va reveni obligația de a plăti o altă taxă judiciară de timbru aferentă acestei din urmă cereri în cuantum de 355 de lei, potrivit art. 3 alin. (1) lit. b) din ordonanță, stabilită prin raportare la valoarea pretinsă prin intermediul său.

4.2. Cererea formată dintr-un capăt principal având ca obiect plata unui debit principal și dintr-un capăt accesoriu având ca obiect plata unui debit accesoriu. Cererea formată din două capete principale, cu finalitate diferită, având ca obiect plata unor sume de bani

Dacă reclamantul a solicitat, prin cererea de chemare în judecată, obligarea pârâtului la plata unui debit principal (debitul principal constând, de exemplu, în prețul unui bun prevăzut într-un contract de vânzare), dar și a unui debit accesoriu (debitul accesoriu constând, de exemplu, în dobânda legală aferentă acestui preț), pentru fiecare dintre cele două capete de cerere se datorează câte o taxă judiciară de timbru distinctă^[1].

Astfel, potrivit art. 34 alin. (1) din ordonanță, când o acțiune are mai multe capete de cerere, cu finalitate diferită, taxa judiciară de timbru se datorează pentru fiecare capăt de cerere în parte, după natura lui, cu excepția cazurilor în care prin lege se prevede altfel.

Expresia „finalitate diferită” din cadrul art. 34 alin. (1) din ordonanță privește fiecare capăt de cerere, iar nu cererea de chemare în judecată în ansamblul său.

Finalitatea a două capete de cerere poate fi diferită și în ipoteza în care un capăt de cerere este principal, iar celălalt este accesoriu; astfel, raportul de accesorialitate are semnificația faptului că soluția capătului accesoriu depinde de cea a capătului principal, iar nu că ambele capete de cerere au aceeași finalitate.

În mecanismul de determinare a finalității fiecărui capăt de cerere, judecătorul va realiza operațiunea de prefigurare a efectelor ce se produc în patrimoniul autorului cererii ca urmare a admiterii ipotetice a acestora.

Împrejurarea că obligația de plată a debitului principal și cea de plată a debitului accesoriu izvorăsc din același raport juridic nu determină, în mod necesar, identitatea de finalitate.

Finalitatea celor două capete de cerere este distinctă, o atare diferență decurgând din însăși diferența de cauză juridică a cererilor. Astfel, capătul principal de cerere are, ca temei, executarea în natură a obligației de plată a sumei de bani, finalitatea sa constând în repararea prejudiciului efectiv suferit de reclamant prin neexecutarea corespunzătoare a obligației

[1] Problema a făcut obiect de dezbateră în cadrul Întâlnirii președinților secțiilor civile ale curților de apel – Curtea de Apel Timișoara, 19-20 noiembrie 2015; minuta întâlnirii se găsește pe site-ul www.inm-lex.ro; în cuprinsul minutei, punctul de vedere al Institutului Național al Magistraturii a fost redactat de D.N. THEOHARI; acesta este expus, în rezumat, în cadrul prezentei lucrări; participanții la întâlnire și-au însușit, în unanimitate, soluția expusă în punctul de vedere al I.N.M. În cuprinsul punctului de vedere se regăsesc argumente expuse în D.N. THEOHARI, C.M. ILIE (SOLOMON), M.A. BÎRLOG, B. CRISTEA, *op. cit.*, p. 24-25.

existente în sarcina pârâtului. Capătul accesoriu de cerere are, ca temei, răspunderea civilă contractuală, iar finalitatea sa constă în acoperirea prejudiciului reprezentat de beneficiul nerealizat.

De asemenea, expresia „după natura lui” folosită în cadrul art. 34 alin. (1) din ordonanță semnifică faptul că fiecare capăt de cerere, având individualitatea sa proprie, trebuie timbrat potrivit dispozițiilor legale ce i se aplică, expresia neavând în vedere natura juridică a pretenției (în cazul analizat, exprimarea în bani a ambelor prestații solicitate).

De asemenea, dacă taxa judiciară de timbru nu ar fi stabilită distinct pentru fiecare capăt de cerere în parte, nu s-ar mai putea aplica dispozițiile art. 34 alin. (2) din ordonanță, potrivit cărora, dacă la momentul înregistrării cererii au fost timbrate doar unele dintre capetele de cerere, acțiunea va fi anulată în parte, numai pentru acele capete de cerere pentru care nu a fost achitată taxa judiciară de timbru, pentru că nu s-ar mai putea stabili în concret care dintre capetele de cerere nu a fost timbrat integral.

Totodată, nu se va ține cont la stabilirea valorii obiectului cererii, în vederea timbrării, de art. 98 alin. (2) C. proc. civ., în conformitate cu care, pentru stabilirea valorii, nu se vor avea în vedere accesoriile pretenției principale, precum dobânzile, penalitățile, fructele, cheltuielile sau altele asemenea, indiferent de data scadenței, și nici prestațiile ajunse la scadență în cursul judecății, întrucât aceste dispoziții legale sunt aplicabile exclusiv în materie de competență.

Regula specificată în sensul că fiecare capăt de cerere se timbrează cu o taxă judiciară distinctă se aplică nu numai atunci când un capăt de cerere este principal, iar celălalt accesoriu, dar și atunci când toate capetele de cerere sunt principale și nu au aceeași finalitate.

Taxa judiciară de timbru se calculează raportat la valoarea fiecărui capăt de cerere în parte, iar nu la o valoare rezultată din cumularea valorilor capetelor de cerere, întrucât taxele sunt distincte (chiar și în măsura în care dovada achitării lor se va face printr-un înscris unic) și nu există un text legal să valideze un astfel de mod de calcul.

De exemplu, dacă reclamantul a solicitat, prin cererea de chemare în judecată, obligarea pârâtului la plata sumei de 40.000 de lei, cu titlu de daune materiale, și a sumei de 12.000 de lei, cu titlu de daune morale, acesta va trebui să achite o taxă judiciară de timbru totală de 2.510 lei, alcătuită din două taxe judiciare de timbru aferente fiecărui capăt de cerere în parte [o taxă judiciară de timbru în cuantum de 1.805 lei, stabilită potrivit art. 3 alin. (1) lit. d) din ordonanță pentru primul capăt de cerere, și o altă taxă judiciară de timbru în cuantum de 705 lei, stabilită potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) din același act normativ pentru cel de-al doilea capăt de cerere; în exemplul dat, am considerat că despăgubirile pentru daunele materiale și daunele morale solicitate nu sunt cele vizate de art. 7 din ordonanță], iar nu o taxă de 2.145 de lei, stabilită potrivit art. 3 alin. (1) lit. e) la valoarea rezultată din însumarea valorilor ambelor capete de cerere, respectiv la valoarea de 52.000 de lei.

4.3. Cererea având ca obiect plata dobânzii legale sau convenționale aferente unui debit principal, dobândă calculată în raport de anumite intervale de timp^[1]

În ipoteza în care reclamantul a solicitat, prin cererea de chemare în judecată, obligarea pârâtului la plata dobânzii aferente unui debit principal, calculată de la data scadenței obligației de plată a acesteia și până la data înregistrării cererii la instanță, cererea se timbrează cu o taxă judiciară stabilită potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță în funcție de valoarea dobânzii pretinse.

În ipoteza în care reclamantul a solicitat, prin cererea de chemare în judecată, obligarea pârâtului la plata dobânzii aferente unui debit principal, calculată de la data scadenței obligației de plată a acesteia și până la data plății debitului principal (plată neefectuată la momentul înregistrării cererii la instanță), apreciem că cererea se timbrează cu o taxă judiciară stabilită potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță în funcție de valoarea dobânzii calculate pentru intervalul de timp cuprins între data scadenței obligației de plată a acesteia și data înregistrării cererii la instanță, pentru următoarele motive:

- valoarea dobânzii calculate pentru intervalul de timp cuprins între data scadenței obligației de plată a acesteia și data înregistrării cererii la instanță este singura sumă ce poate fi cuantificată la momentul la care se impune stabilirea cuantumului taxei judiciare de timbru (data înregistrării cererii la instanță);
- dobânda calculată pentru intervalul de timp cuprins între data înregistrării cererii la instanță și data plății debitului principal nu se timbrează cu o taxă distinctă; astfel, în primul rând, valoarea acestei dobânzi nu poate fi cuantificată la momentul la care se impune stabilirea cuantumului taxei judiciare de timbru (data înregistrării cererii la instanță), având în vedere că nu se cunoaște data la care debitul principal va fi plătit; în al doilea rând, plata dobânzii constituie obiectul unei singure cereri, iar pentru aceasta nu se pot percepe două taxe judiciare de timbru, una stabilită în funcție de valoarea dobânzii calculate pentru intervalul de timp cuprins între data scadenței obligației de plată a acesteia și data înregistrării cererii la instanță și alta stabilită în funcție de valoarea dobânzii calculate pentru intervalul de timp cuprins între data înregistrării cererii la instanță și data plății debitului principal.

În ipoteza în care reclamantul a solicitat, prin cererea de chemare în judecată, obligarea pârâtului la plata dobânzii aferente unui debit principal, calculată de la data înregistrării cererii la instanță și până la data plății debitului principal (plată neefectuată la momentul înregistrării cererii la instanță), apreciem că cererea se timbrează cu o taxă judiciară în cuantum de 20 de lei, potrivit art. 27 din ordonanță, nefiind cu putință a se determina nivelul dobânzii la momentul la care se impune stabilirea cuantumului taxei judiciare de timbru (data înregistrării cererii la instanță), având în vedere că nu se cunoaște data la care debitul principal va fi plătit.

^[1] Potrivit art. 35 alin. (4) din Normele metodologice pentru aplicarea Legii nr. 146/1997, când prin cerere se pretindeau și majorări de întârziere și/sau dobânzi, cuantumul acestora, de la data la care începeau să curgă și până la data înregistrării cererii sau a completării ei, se cuprindeau în valoarea taxabilă a cererii.

Deși acest text legal nu mai este în vigoare, drept consecință a abrogării exprese a legii în executarea căreia a fost instituit, soluția propusă poate fi aplicată și sub imperiul reglementării ordonanței, necontravenind dispozițiilor acesteia.

4.4. Cererea de acordare, pe cale separată, a cheltuielilor de judecată ocazionate de desfășurarea unui proces anterior

Prin Decizia nr. 19/2013^[1], pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii, s-a stabilit că cererile prin care se solicită, pe cale separată, acordarea cheltuielilor de judecată sunt cereri principale supuse taxei judiciare de timbru, care se calculează la valoarea pretențiilor deduse judecătii, chiar dacă cererile care au format obiectul litigiului din care aceste cheltuieli provin au fost scutite de la plata taxelor judiciare de timbru.

În considerentele sale, instanța supremă a reținut, în esență, următoarele:

„În funcție de criteriul de clasificare determinat de calea procedurală aleasă de parte (...), acestea [cererile de acordare a cheltuielilor de judecată pe cale separată – *n.n.*] au caracterul de cereri principale. În plus, acestea au caracter autonom față de litigiile primare, care decurge din: a) natura civilă a procesului, independent de natura litigiului care a generat efectuarea cheltuielilor, b) fundamentul juridic, reprezentat de răspunderea civilă delictuală (decurgând din culpa procesuală și necesitatea acoperirii integrale a prejudiciului cauzat părții câștigătoare) și c) împrejurarea că rațiunea prorogării competenței instanței în temeiul dispozițiilor art. 17 din vechiul Cod de procedură civilă (respectiv art. 123 din Codul de procedură civilă) nu subzistă în cazul acestor cereri, cu consecința aplicării regulilor de competență de drept comun. Aceste caracteristici (cereri principale cu caracter autonom) aparțin deopotrivă și cererilor prin care se solicită, pe cale separată, acordarea cheltuielilor de judecată rezultate din procese care au fost scutite de taxă judiciară de timbru.

Prin urmare, aceste cereri nu se fundamentează pe dispozițiile legale din legile speciale care instituie scutiri de la plata taxelor de timbru și, în consecință, nu intră sub incidența art. 15 lit. p) din Legea nr. 146/1997, cu modificările și completările ulterioare.

Cu referire la argumentul principal expus de instanțele care s-au pronunțat în sensul celei de-a doua orientări jurisprudențiale, respectiv existența unui raport de accesorialitate față de cererile principale inițiale, cereri inițiale care prezintă particularitatea că au beneficiat, în temeiul unor prevederi legale, de scutire de la plata taxelor judiciare de timbru, se constată că, pentru justificarea în drept a soluției adoptate, au fost coroborate dispozițiile art. 14 din Normele metodologice pentru aplicarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, aprobate prin Ordinul ministrului justiției nr. 760/C/1999, cu dispozițiile art. 15 lit. p) din Legea nr. 146/1997, cu modificările și completările ulterioare, ori cu dispoziții din legi speciale care prevăd scutiri de la plata taxelor de timbru. Această asociere de norme nu apare ca fiind necesară întrucât, așa cum s-a arătat, art. 14 din Normele metodologice pentru aplicarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, aprobate prin Ordinul ministrului justiției nr. 760/C/1999, este aplicabil exclusiv cererilor de acordare a cheltuielilor de judecată care îndeplinesc condiția de a fi cereri accesorii, respectiv sunt formulate în chiar litigiul în care au fost efectuate, fiind fără relevanță dacă cererile principale sunt supuse timbrajului. Prin urmare, dacă cererea de acordare a cheltuielilor de judecată este formulată în procesul primar, dispozițiile art. 14 din Normele metodologice pentru aplicarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, aprobate prin Ordinul ministrului justiției nr. 760/C/1999, sunt suficiente pentru a justifica exceptarea de la plata taxelor judiciare de timbru. În schimb, dacă aceeași cerere

[1] Publicată în M. Of. nr. 45 din 20 ianuarie 2014.

este formulată pe cale principală, respectiv ipoteza examinată în prezentul demers judiciar, art. 14 din aceleași norme metodologice nu este aplicabil în nicio situație, de vreme ce, așa cum s-a arătat, el se aplică exclusiv cererilor de acordare a cheltuielilor de judecată care îndeplinesc condiția de a fi cereri accesorii.

Având în vedere regula instituită de legea taxelor de timbru (conform căreia cererile adresate instanțelor judecătorești se timbrează) și împrejurarea că aceasta nu prevede scutirea de la plata taxelor de timbru pentru cererile principale prin care se solicită, pe cale separată, plata cheltuielilor de judecată rezultă că, în astfel de situații, cererea trebuie taxată la valoarea pretențiilor, conform prevederilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 146/1997, cu modificările și completările ulterioare.

Această concluzie rezultă și din interpretarea *per a contrario* a prevederilor art. 14 din Normele metodologice pentru aplicarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, aprobate prin Ordinul ministrului justiției nr. 760/C/1999, interpretare care conduce la concluzia că cererea principală prin care se solicită acordarea cheltuielilor de judecată suportate de reclamant în cadrul unor procese anterioare, finalizate, este supusă taxei judiciare de timbru.

Scutirea de la plata acestor taxe constituie excepția, iar potrivit unui principiu esențial al dreptului, excepțiile sunt de strictă interpretare și aplicare (*exceptio est strictissimae interpretationis et applicationis*).

Rațiunea acestei soluții rezidă și în faptul că, prin declanșarea unui nou litigiu pentru recuperarea cheltuielilor de judecată, se generează costuri suplimentare pentru sistemul judiciar, iar, așa cum a reținut și Curtea Constituțională, nu numai că accesul liber la justiție nu interzice stabilirea taxelor de timbru în justiție, dar este justificat ca persoanele care se adresează autorităților judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor prilejuite de realizarea actului de justiție.

În considerarea caracterului lor autonom, care, așa cum s-a arătat, derivă, în principal, din faptul că temeiul juridic al cererii de recuperare a cheltuielilor de judecată este unul distinct de cel al procesului care a generat efectuarea cheltuielilor de judecată, cererile de acordare, pe cale separată, a cheltuielilor de judecată rezultate din procese în care nu au fost datorate taxe judiciare de timbru nu se circumscriu dispozițiilor de excepție cuprinse în art. 15 lit. p) din Legea nr. 146/1997, cu modificările și completările ulterioare”.

Această decizie este pronunțată în interpretarea dispozițiilor Legii nr. 146/1997 și a normelor sale metodologice; având în vedere abrogarea dispozițiilor legale ce au format obiectul interpretării, decizia în discuție și-a încetat aplicabilitatea.

Însă, considerentele ce au stat la baza pronunțării acestei soluții de către instanța supremă își mențin actualitatea, putând justifica, în mod corespunzător, și sub imperiul O.U.G. nr. 80/2013, soluția timbrării cererii de acordare, pe cale separată, a cheltuielilor de judecată ocazionate de desfășurarea unui proces anterior.

Cu atât mai mult, cererile prin care s-a solicitat, pe cale separată, acordarea cheltuielilor de judecată ocazionate de desfășurarea unui proces anterior vor fi supuse timbrării la valoare potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță, în ipoteza în care cererile care au format obiectul litigiului din care aceste cheltuieli provin nu au fost scutite, potrivit legii, de la plata taxelor judiciare de timbru.

Taxa judiciară de timbru aferentă cererii în discuție se calculează la valoarea cumulată a tuturor cheltuielilor de judecată pretinse în cadrul acestui proces distinct. De exemplu,

în ipoteza în care reclamantul a solicitat, prin cererea de chemare în judecată, obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de desfășurarea unui proces anterior constând în onorariul avocațial în quantum de 5.000 de lei și în onorariul de expert în quantum de 1.200 de lei, cererea se timbrează cu o singură taxă judiciară în quantum de 415 lei, stabilită potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) din ordonanță în funcție de valoarea de 6.200 de lei.

Prin urmare, în cazul analizat, nu se stabilește, în mod separat, câte o taxă judiciară de timbru pentru fiecare cheltuială de judecată în parte, întrucât cererea are un singur capăt, al cărui obiect este reprezentat de cheltuielile de judecată ocazionate de desfășurarea unui proces, iar nu un număr de capete egal cu numărul tipurilor de cheltuieli de judecată solicitate. Astfel, în exemplul dat anterior, cererea de chemare în judecată are un capăt unic, și anume cel privind obligarea pârâtului la plata sumei de 6.200 de lei, iar nu două capete, unul având ca obiect obligarea pârâtului la plata sumei de 5.000 de lei, iar celălalt având ca obiect obligarea pârâtului la plata sumei de 1.200 de lei.

Reamintim că cererea de acordare a cheltuielilor de judecată ocazionate de procesul în cadrul căruia au fost solicitate nu se timbrează, întrucât constituie o cerere în legătură cu procesul pentru care se aplică regula netimbrării, din moment ce această cerere nu este enumerată ca fiind supusă timbrării în cuprinsul art. 9 din ordonanță sau într-un alt text legal special^[1].

4.5. Acțiunea în revendicare și acțiunea negatorie^[2]

Acțiunea în revendicare constituie cererea prin care reclamantul, ce se pretinde proprietar al unui bun, solicită, în contradictoriu cu pârâtul, posesor sau deținător al bunului, restituirea acestuia [art. 563 alin. (1) teza I^[3] și art. 566 alin. (1) teza I C. civ.^[4]].

Acțiunea negatorie^[5] constituie cererea prin care reclamantul, ce se pretinde titularul dreptului de proprietate asupra unui bun, solicită, în contradictoriu cu pârâtul, ce se pretinde titularul unui alt drept real asupra bunului, restituirea acestuia [art. 564 alin. (1) C. civ.^[6]].

^[1] A se vedea, pentru dezvoltări, punctul 8.1.2. din secțiunea §8 a comentariului aferent art. 1 din ordonanță.

^[2] A se vedea, pentru dezvoltări în ceea ce privește valoarea obiectului cererii, modul de calcul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori și înscrisurile corespunzătoare în dovedirea acesteia, secțiunea §7 a comentariului aferent art. 31 din ordonanță.

^[3] Art. 563 alin. (1) teza I C. civ. prevede că proprietarul unui bun are dreptul de a-l revendica de la posesor sau de la o altă persoană care îl deține fără drept.

^[4] Potrivit art. 566 alin. (1) teza I C. civ., pârâtul va fi obligat la restituirea bunului sau la despăgubiri dacă bunul a pierit din culpa sa ori a fost înstrăinat.

^[5] A se vedea, pentru dezvoltări în ceea ce privește inaplicabilitatea art. 4 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013 la stabilirea taxei judiciare de timbru aferente acțiunii negatorii, secțiunea §2 a comentariului aferent art. 4 din ordonanță.

^[6] În conformitate cu art. 564 alin. (1) C. civ., proprietarul poate intenta acțiunea negatorie contra oricărei persoane care pretinde că este titularul vreunui drept real, altul decât cel de proprietate, asupra bunului său.

În ipoteza în care acțiunea în revendicare sau acțiunea negatorie privește un bun imobil^[1], taxa judiciară de timbru se calculează potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță în funcție de valoarea indicată de art. 31 alin. (3) din același act normativ.

Potrivit art. 31 alin. (3) din ordonanță, în cererile având ca obiect dreptul de proprietate sau un alt drept real asupra unui imobil, taxa de timbru se calculează în funcție de valoarea impozabilă a bunului imobil; dacă valoarea impozabilă este contestată sau apreciată de instanță ca vădit derizorie, taxarea cererilor se va face prin raportare la grilele notariale cuprinzând valorile orientative ale proprietăților imobiliare.

În ipoteza în care acțiunea în revendicare sau acțiunea negatorie privește un bun mobil, taxa judiciară de timbru se calculează potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță în funcție de valoarea indicată de art. 31 alin. (2) din același act normativ.

Potrivit art. 31 alin. (2) din ordonanță, în cazul taxelor calculate în funcție de valoarea obiectului cererii, valoarea la care se calculează taxele judiciare de timbru este cea prevăzută în acțiune sau în cerere; dacă valoarea este contestată sau apreciată de instanță ca vădit derizorie, evaluarea se face în condițiile art. 98 alin. (3) C. proc. civ., respectiv după înscrisurile prezentate și explicațiile date de părți.

Valoarea ce se impune a fi indicată de reclamant în cerere este valoarea de circulație a bunului mobil în privința căruia se solicită restituirea.

4.6. Acțiunea revocatorie (pauliană)

Potrivit art. 1.562 alin. (1) C. civ., dacă dovedește un prejudiciu, creditorul poate cere să fie declarate inopozabile față de el actele juridice încheiate de debitor în fraudă drepturilor sale, cum sunt cele prin care debitorul își creează sau își mărește o stare de insolvabilitate.

Art. 1.565 C. civ., care reglementează efectele admiterii acțiunii revocatorii, are următorul conținut:

(1) Actul atacat va fi declarat inopozabil atât față de creditorul care a introdus acțiunea, cât și față de toți ceilalți creditori care, putând introduce acțiunea, au intervenit în cauză. Aceștia vor avea dreptul de a fi plătiți din prețul bunului urmărit, cu respectarea cauzelor de preferință existente între ei.

(2) Terțul dobânditor poate păstra bunul plătind creditorului căruia profită admiterea acțiunii o sumă de bani egală cu prejudiciul suferit de acesta din urmă prin încheierea actului. În caz contrar, hotărârea judecătorească de admitere a acțiunii revocatorii indisponibilizează bunul până la încetarea executării silite a creanței pe care s-a întemeiat acțiunea, dispozițiile privitoare la publicitatea și efectele clauzei de inalienabilitate aplicându-se în mod corespunzător.

Folosul patrimonial pe care creditorul îl obține, în mod indirect, prin admiterea acțiunii revocatorii privește acoperirea prejudiciului suferit de acesta ca urmare a încheierii de către debitor a unui act juridic în fraudă dreptului său de creanță, act prin care acesta din urmă și-a creat sau și-a mărit o stare de insolvabilitate.

[1] A se vedea, pentru problema determinării taxei judiciare de timbru în ipoteza în care cererea are ca obiect drepturi reale asupra unui teren și a unei construcții edificate pe suprafața acestuia, secțiunea §7 a comentariului aferent art. 31 din ordonanță.

Astfel, creditorul, ca urmare a declarării inopozabilității actului juridic respectiv, prin hotărâre judecătorească, are posibilitatea urmăririi bunului ce a format obiectul prestației debitorului său în temeiul actului juridic fraudulos astfel încât să își acopere, integral sau, după caz, parțial, dreptul său de creanță.

Taxa judiciară de timbru aferentă acțiunii revocatorii se stabilește potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță în funcție de valoarea prejudiciului suferit de creditor ca urmare a încheierii de către debitor a unui act juridic în fraudă dreptului său de creanță^[1].

Exemplificând, dacă reclamantul, creditor chirografar al unui debitor pentru o creanță în valoare de 10.000 de lei, a promovat o acțiune revocatorie, solicitând declararea inopozabilității față de el a unui contract de vânzare, prin care debitorul său, în calitate de vânzător, s-a obligat să transmită unei persoane, în calitate de cumpărător, proprietatea unui bun al său, cu o valoare de circulație de 5.000 de lei, în schimbul prețului de 2.000 de lei, iar în patrimoniul debitorului nu se mai găsește niciun bun susceptibil de executare silită, taxa judiciară de timbru aferentă acestei cereri se stabilește potrivit art. 3 alin. (1) lit. b) din ordonanță în funcție de valoarea de 3.000 de lei.

Astfel, prejudiciul suferit de creditor ca urmare a încheierii de către debitor a contractului de vânzare constă în faptul că acesta din urmă și-a mărit starea de insolabilitate, întrucât în patrimoniul său, anterior încheierii vânzării, se găsea un bun în valoare de 5.000 de lei, iar, ulterior încheierii vânzării, se găsește un bun (sumă de bani) în valoare de 2.000 de lei. Valoarea prejudiciului suferit de creditor este de 3.000 de lei, sumă ce reprezintă diferența dintre 5.000 de lei și 2.000 de lei. Prin admiterea acțiunii revocatorii, creditorul are posibilitatea urmăririi bunului în valoare de 5.000 de lei ce a format obiectul prestației debitorului său în temeiul contractului de vânzare, astfel încât să își realizeze, în parte, creanța. Dacă această acțiune nu ar fi fost admisă, creditorul ar fi putut urmări exclusiv suma de 2.000 de lei, existentă în patrimoniul debitorului său, ca urmare a încheierii vânzării.

Oferind un alt exemplu, dacă reclamantul, creditor chirografar al unui debitor pentru o creanță în valoare de 10.000 de lei, a promovat o acțiune revocatorie, solicitând declararea inopozabilității față de el a unui contract de donație, prin care debitorul său, în calitate de donator, s-a obligat să transmită unei persoane, în calitate de donatar, proprietatea unui bun al său, cu o valoare de circulație de 5.000 de lei, iar în patrimoniul debitorului nu se mai găsește niciun bun susceptibil de executare silită, taxa judiciară de

^[1] Această observație este rezultatul unui schimb de idei purtat cu domnul B. DUMITRACHE, executor judecătoresc.

În schimb, în urma unei discuții purtate pe aceeași temă cu domnul S.I. VIDU, judecător la Curtea de Apel Timișoara și formator în cadrul Institutului Național al Magistraturii la disciplinele drept civil și drept procesual civil, acesta a exprimat o opinie parțial diferită.

Astfel, potrivit acestei din urmă opinii, valoarea obiectului acțiunii revocatorii în funcție de care se stabilește taxa judiciară de timbru aferentă acesteia potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță este conferită fie de valoarea dreptului de creanță invocat de reclamantul-creditor, fie de valoarea obiectului actului juridic încheiat de pârâțul-debitor în fraudă creditorului, dacă aceasta din urmă este mai mică decât valoarea dreptului de creanță.

De exemplu, dacă valoarea dreptului de creanță este de 100.000 de lei, iar valoarea obiectului actului juridic atacat pe calea acțiunii revocatorii este de 250.000 de lei, taxa judiciară de timbru se stabilește în funcție de valoarea creanței de 100.000 de lei. Dacă s-ar inversa cele două valori, taxa judiciară de timbru se va stabili tot în funcție de valoarea de 100.000 de lei, deoarece, deși valoarea dreptului de creanță este de 250.000 de lei, ca urmare a admiterii acțiunii revocatorii, beneficiul patrimonial al creditorului este doar în limita actului juridic atacat, adică în aceea de 100.000 de lei.

timbru aferentă acestei cereri se stabilește potrivit art. 3 alin. (1) lit. b) din ordonanță în funcție de valoarea de 5.000 de lei.

Prejudiciul suferit de creditor ca urmare a încheierii de către debitor a contractului de donație constă în faptul că acesta din urmă și-a creat o stare de insolvabilitate, întrucât în patrimoniul său, anterior încheierii donației, se găsea un bun în valoare de 5.000 de lei, iar, ulterior încheierii vânzării, nu se mai găsește niciun bun susceptibil de executare silită. Valoarea prejudiciului suferit de creditor este de 5.000 de lei, sumă ce reprezintă valoarea bunului donat. Prin admiterea acțiunii revocatorii, creditorul are posibilitatea urmării bunului în valoare de 5.000 de lei ce a format obiectul prestației debitorului său în temeiul contractului de donație, astfel încât să își realizeze, în parte, creanța.

De asemenea, cu referire la acest din urmă exemplu, dacă valoarea creanței reclamantului-creditor ar fi fost de 2.000 de lei, prin urmare, mai mică decât valoarea prestației la care s-a obligat, prin contractul de donație, debitorul său (transmiterea proprietății bunului în valoare de 5.000 de lei), taxa judiciară de timbru aferentă acestei cereri se stabilește potrivit art. 3 alin. (1) lit. b) din ordonanță în funcție de valoarea de 2.000 de lei.

Și în această situație, prejudiciul suferit de creditor ca urmare a încheierii de către debitor a contractului de donație constă în faptul că acesta din urmă și-a creat o stare de insolvabilitate, întrucât în patrimoniul său, anterior încheierii donației, se găsea un bun în valoare de 5.000 de lei, iar, ulterior încheierii vânzării, nu se mai găsește niciun bun susceptibil de executare silită. Valoarea prejudiciului suferit de creditor nu poate însă să depășească valoarea creanței sale; de altfel, prin admiterea cererii, se va declara inopozabilitatea parțială a actului fraudulos față de reclamant, exclusiv în limita creanței acestuia; creditorul are posibilitatea urmării bunului în valoare de 5.000 de lei ce a format obiectul prestației debitorului său în temeiul contractului de donație, însă, în urma executării silite, i se va elibera exclusiv suma necesară acoperirii dreptului său de creanță (suma de 2.000 de lei), suma rămasă disponibilă (suma de 3.000 de lei) urmând a fi predată debitorului^[1].

4.7. Acțiunea oblică (subrogatorie)

Potrivit art. 1.560 alin. (1) C. civ., creditorul a cărei creanță este certă și exigibilă poate să exercite drepturile și acțiunile debitorului atunci când acesta, în prejudiciul creditorului, refuză sau neglijează să le exercite.

Art. 1.561 C. civ., care reglementează efectele admiterii acțiunii oblice, prevede că hotărârea judecătorească de admitere a acesteia profită tuturor creditorilor, fără nicio preferință în favoarea creditorului care a exercitat acțiunea.

Taxa judiciară de timbru aferentă acțiunii oblice coincide cu taxa judiciară de timbru aferentă cererii exercitate în concret de creditor pe cale subrogatorie.

În ipoteza acțiunii oblice, spre deosebire de acțiunea revocatorie, în operațiunea de determinare a taxei judiciare de timbru aferente acesteia, valoarea creanței de care se prevalează creditorul-reclamant nu prezintă relevanță.

[1] Potrivit art. 864 C. proc. civ., dacă există un singur creditor urmăritor, după reținerea cheltuielilor de executare, când este cazul, suma de bani realizată prin urmărirea silită se eliberează acestuia până la acoperirea integrală a drepturilor sale, iar suma rămasă disponibilă se predă debitorului.

Modul de stabilire a taxei judiciare de timbru aferente acțiunii oblice, indicat anterior, se justifică prin prisma a două argumente^[1]:

- un prim argument rezultă din efectul admiterii acțiunii oblice, și anume acela al readucerii bunului, asupra căruia purta dreptul amenințat cu pierderea, în patrimoniul debitorului, cu consecința asigurării gajului general al tuturor creditorilor chirografari, fără preferință pentru creditorul ce a promovat acțiunea oblică; creditorul justifică un interes personal în a returna în patrimoniul debitorului valori superioare propriei sale creanțe pentru a asigura solvabilitatea debitorului, cu atât mai mult cu cât există riscul existenței unor creditori privilegiați ai aceluiași debitor care și-ar putea valorifica creanțele cu întâietate;
- un alt argument reiese din caracterul subrogator al acțiunii, fiind firesc ca taxa judiciară de timbru aferentă acțiunii oblice să fie identică cu cea pe care ar fi datorat-o debitorul inactiv, simpla împrejurare că acțiunea a fost introdusă de creditor în numele debitorului, iar nu direct de debitor, nefiind de natură să justifice aplicarea unui tratament diferențiat sub aspectul taxelor judiciare de timbru datorate, din moment ce efectele admiterii acestora se produc în patrimoniul debitorului.

Cu titlu de exemplu, dacă reclamantul, creditor chirografar al unui debitor pentru o creanță în valoare de 10.000 de lei, a promovat o acțiune oblică, prin care a solicitat obligarea unui terț la plata către debitor a sumei de 20.000 de lei, cu titlu de sumă împrumutată de terț, în calitate de împrumutat, de la debitor, în calitate de împrumutător, taxa judiciară de timbru aferentă acestei cereri se stabilește potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) din ordonanță în funcție de valoarea de 20.000 de lei; astfel, în acest caz, taxa judiciară de timbru aferentă acțiunii oblice se determină în funcție de valoarea obiectului cererii deduse judecății în concret pe cale subrogatorie, iar nu în funcție de valoarea creanței deținute de către reclamant față de debitorul său.

4.8. Cererea având ca obiect o obligație de a face evaluabilă în bani. Cererea având ca obiect desființarea unei construcții. Dualitatea de acțiuni

Ca regulă, cererea având ca obiect o obligație de a face evaluabilă în bani (obligație de a executa o lucrare, de a presta un serviciu sau de a preda un bun), în lipsa unui regim juridic de timbrare special, se timbrează cu o taxă judiciară stabilită potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță în funcție de valoarea folosului patrimonial ce s-ar obține, direct sau indirect, în patrimoniul reclamantului în eventualitatea admiterii integrale a acesteia prin hotărâre judecătorească.

În ceea ce privește taxa judiciară de timbru aferentă cererii având ca obiect desființarea unei construcții, aceasta se stabilește în mod diferit în funcție de dreptul subiectiv sau, după caz, de situația juridică pe care titularul cererii tinde a o proteja prin intermediul acesteia.

Astfel, dacă cererea a fost formulată, în temeiul art. 32 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții^[2], de organul care a

[1] D.N. THEOHARI, C.M. ILIE (SOLOMON), M.A. BÎRLOG, B. CRISTEA, *op. cit.*, p. 26.

[2] Art. 32 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 50/1991, republicată în M. Of. nr. 933 din 13 octombrie 2004, prevede că, în cazul în care persoanele sancționate contravențional au oprit executarea lucrărilor, dar nu s-au conformat în termen celor dispuse prin procesul-verbal de constatare a contravenției,

aplicat o sancțiune contravențională pentru executarea unei construcții fără autorizație sau cu nerespectarea prevederilor autorizației și a proiectului tehnic, taxa judiciară de timbru aferentă acesteia este în cuantum de 20 de lei, potrivit art. 27 din ordonanță.

În acest caz, obiectul cererii nu este evaluabil în bani, întrucât, prin intermediul său, reclamantul tinde la protejarea unei situații juridice, respectiv la respectarea regimului juridic al executării lucrărilor de construcții, iar nu a unui drept subiectiv propriu ce ar putea fi exprimat pecuniar; reclamantul nu obține, în eventualitatea admiterii cererii prin hotărâre judecătorească, niciun folos în propriul patrimoniu.

În schimb, dacă cererea având ca obiect desființarea unei construcții a fost formulată de titularul dreptului de proprietate asupra terenului pe suprafața căruia a fost realizată construcția, taxa judiciară de timbru aferentă acesteia se stabilește potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță în funcție de valoarea obiectului cererii indicată de reclamant în conformitate cu art. 31 alin. (2) din același act normativ; valoarea obiectului cererii corespunde cu valoarea porțiunii de teren afectate de construcție și poate fi reprezentată de valoarea de circulație sau de valoarea orientativă din grilele notariale a respectivei suprafețe de teren^[1].

Considerentele ce fundamentează această soluție sunt următoarele:

– dreptul de proprietate al reclamantului asupra terenului nu a fost respectat de către pârât, având în vedere că acesta din urmă a încălcat obligația de a nu face care îi revenea, respectiv aceea de a nu aduce atingere dreptului real, realizând, fără consimțământul reclamantului, o construcție pe suprafața terenului; prin încălcarea obligației de a nu face în modalitatea arătată, pârâtul a produs reclamantului un prejudiciu constând în faptul că acesta din urmă nu își mai poate exercita dreptul de proprietate asupra porțiunii de teren

organul care a aplicat sancțiunea va sesiza instanțele judecătorești pentru a dispune desființarea construcțiilor realizate nelegal.

^[1] Pentru terenuri, potrivit legislației fiscale, nu se stabilește valoare impozabilă. A se vedea, pentru dezvoltări, secțiunea §7 a comentariului aferent art. 31 din ordonanță.

Această problemă a făcut obiect de dezbatere în cadrul Întâlnirii Președinților secțiilor civile ale curților de apel – Curtea de Apel Oradea, 6-7 iunie 2019; minuta întâlnirii se găsește pe site-ul www.inm-lex.ro; în cuprinsul minutei, punctul de vedere al Institutului Național al Magistraturii a fost redactat de A. POPESCU; opinia I.N.M., adoptată cu unanimitatea voturilor participanților la întâlnire, a fost în sensul că cererea prin care s-a solicitat executarea unei obligații de a face, de demolare a unei construcții, reprezintă o cerere evaluabilă în bani, supusă taxei judiciare de timbru prevăzute de art. 3 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013, iar criteriul de determinare a valorii obiectului cererii este dreptul afirmat de reclamant. În concret, dacă reclamantul a solicitat obligarea pârâtului la desființarea construcției, afirmând dreptul său de proprietate asupra terenului pe care a fost edificată construcția, atunci valoarea obiectului cererii este determinată de valoarea porțiunii de teren pe care este edificată construcția.

Pentru o opinie diferită, a se vedea A. DANCIU, în T.C. BRICIU (coord.), *op. cit.*, p. 391. Autoarea a arătat următoarele: „Indiferent de temeiul contractual sau extracontractual al unei astfel de obligații de a face, apreciem că obiectul său presupune o operațiune materială de demolare ce implică, în mod necesar, niște costuri și, prin urmare, este susceptibilă de a fi evaluată în bani. În acest caz, taxa de timbru datorată va fi stabilită strict prin raportare la valoarea operațiunii de desființare, iar nu la cea a lucrării/bunului ce se solicită a fi desființat/demolat. În situația de excepție în care operațiunea de desființare implică un act strict personal al persoanei chemate în judecată și care nu implică costuri pentru aducerea la îndeplinire, vor fi aplicabile dispozițiile art. 27 din O.U.G. nr. 80/2013, urmând ca această împrejurare să fie analizată de la caz la caz de către instanța învestită cu soluționarea unei cereri având un asemenea obiect”.

ocupate de construcție sub aspectul tuturor atributelor sale^[1]; astfel, între reclamant și pârât s-a creat un raport juridic obligațional privind repararea în natură a prejudiciului produs prin nerespectarea dreptului de proprietate, reparație ce include și desființarea construcției; în consecință, dreptul afirmat de reclamant prin intermediul cererii este un drept personal, iar valoarea folosului patrimonial obținut de către reclamant în eventualitatea admiterii cererii prin hotărâre judecătorească este echivalentă cu valoarea suprafeței de teren pe care a fost edificată construcția;

– valoarea construcției nu reprezintă valoarea obiectului cererii, întrucât reclamantul nu a afirmat, prin intermediul acesteia, un drept real sau personal asupra construcției; de asemenea, nici contravaloarea lucrărilor necesare pentru desființarea construcției nu reprezintă valoarea obiectului cererii, întrucât reclamantul nu a pretins, în cazul analizat, un drept de creanță vizând contravaloarea acestor lucrări; un argument suplimentar pentru această din urmă idee decurge din art. 903 alin. (1) C. proc. civ., ce reglementează în privința creditorului, distinct față de dreptul său de a înlătura ori de a ridica ceea ce debitorul a făcut cu încălcarea obligației de a nu face, și dreptul de a fi dezdăunat cu contravaloarea lucrărilor necesare restabilirii situației anterioare încălcării obligației de a nu face^[2].

În ipoteza în care reclamantul, prin cererea de chemare în judecată, a solicitat obligarea pârâtului atât la desființarea unei construcții edificate pe terenul său, cât și la restituirea porțiunii de teren ocupate de construcție (acțiune în revendicare imobiliară), apreciem că reclamantului îi incumbă obligația de plată a unei singure taxe judiciare de timbru stabilite potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță în funcție de valoarea orientativă din grilele notariale a respectivei suprafețe de teren, valoare dedusă din aplicarea art. 31 alin. (3) din același act normativ. În acest caz, finalitatea ambelor capete de cerere este aceeași, respectiv restituirea porțiunii de teren astfel încât dreptul de proprietate asupra acesteia să fie exercitat în plenitudinea atributelor sale, considerent pentru care se aplică art. 34 alin. (1) din ordonanță, interpretat *a contrario*.

Prin dualitate de acțiuni se desemnează, în doctrina juridică^[3], situația în care titularul dreptului subiectiv civil are la dispoziție două cereri pentru protecția dreptului său, și anume, pe de o parte, o cerere personală, întemeiată pe instituția executării silite în natură a obligației contractuale, și, pe de altă parte, o cerere reală (acțiune în revendicare, acțiune confesorie etc.).

Taxa judiciară de timbru se stabilește în funcție de cererea exercitată în concret de reclamant dintre cele două specificate mai sus.

[1] Potrivit art. 555 alin. (1) C. civ., proprietatea privată este dreptul titularului de a poseda, folosi și dispune de un bun în mod exclusiv, absolut și perpetuu, în limitele stabilite de lege.

[2] În conformitate cu art. 903 alin. (1) tezele a II-a și a III-a C. proc. civ., dacă prin titlul executoriu creditorul a fost autorizat ca, pe cheltuiala debitorului, să execute el însuși ori să facă să fie executată obligația de a face sau, după caz, să înlătore ori să ridice ceea ce debitorul a făcut cu încălcarea obligației de a nu face, nu mai este necesară obținerea unui nou titlu executoriu prin care să se stabilească despăgubirile datorate de debitor sau, după caz, contravaloarea lucrărilor necesare restabilirii situației anterioare încălcării obligației de a nu face, în aceste din urmă cazuri sumele respective determinându-se pe bază de expertiză sau de alte documente justificative de către executorul judecătoresc, potrivit dispozițiilor art. 628 din același cod.

[3] A se vedea, pentru dezvoltări vizând dualitatea de acțiuni, G. BOROI, *op. cit.*, p. 269; A. POP, GH. BELEIU, *Drept civil. Teoria generală a dreptului civil*, Universitatea din București, 1980, p. 453.

De exemplu, dacă reclamantul-cumpărător a solicitat, prin cererea de chemare în judecată, obligarea pârâtului-vândător la predarea imobilului vândut, cererea vizând executarea silită în natură a obligației vândătorului, stipulată în contractul de vânzare încheiat între părți, taxa judiciară de timbru aferentă acestei cereri se stabilește potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță în funcție de valoarea obiectului cererii indicată de reclamant în conformitate cu art. 31 alin. (2) din același act normativ; valoarea obiectului cererii corespunde cu valoarea imobilului vândut și poate fi reprezentată de valoarea de circulație a imobilului, valoarea impozabilă sau valoarea orientativă din grilele notariale.

În acest caz, cererea de chemare în judecată are caracter personal, iar nu real, întrucât, prin intermediul său, dreptul afirmat de reclamant este un drept de creanță, și anume dreptul a cărui obligație corelativă este cea a pârâtului de a preda imobilul în temeiul contractului de vânzare.

În schimb, dacă reclamantul a solicitat, printr-o cerere în revendicare, obligarea pârâtului la restituirea imobilului, cererea vizând valorificarea dreptului său de proprietate rezultat din contractul de vânzare, taxa judiciară de timbru aferentă acestei cereri se stabilește potrivit art. 3 alin. (1) din ordonanță în funcție de valoarea obiectului cererii determinată în conformitate cu art. 31 alin. (3) din același act normativ; valoarea obiectului cererii corespunde cu valoarea impozabilă sau, după caz, cu valoarea orientativă din grilele notariale a imobilului.

În acest caz, cererea de chemare în judecată are caracter real, întrucât, prin intermediul său, dreptul afirmat de reclamant este un drept real, și anume dreptul de proprietate asupra imobilului.

4.9. Acțiunea în declararea simulației unui act juridic

Simulația este reglementată de art. 1.289-1.294 C. civ., texte legale cu caracter general în materie, precum și de alte texte legale cu caracter special [art. 331, art. 679 alin. (1), art. 1.033 C. civ.].

Codul civil folosește însă noțiunea de *acțiune* în declararea simulației numai în cuprinsul art. 2.278 alin. (1) teza a II-a cu referire la tranzacție^[1], în timp ce doctrina juridică și jurisprudența, de principiu, extind domeniul de aplicare al acestei acțiuni și pentru declararea simulației altor acte juridice.

Din moment ce Codul civil prevede, în mod expres, existența unei acțiuni în justiție pentru declararea simulației unui act juridic, chiar și în mod singular, timbrarea acesteia se impune a fi stabilită.

Acțiunea în declararea simulației unui act juridic are ca efect, în caz de admitere, înlăturarea situației juridice create prin intermediul acestuia. Este de menționat, totodată, art. 1.294 C. civ., potrivit căruia dispozițiile referitoare la simulație nu se aplică actelor juridice nepatrimoniale; prin urmare, acțiunea în declararea simulației poate privi exclusiv un act juridic patrimonial.

^[1] Potrivit art. 2.278 alin. (1) C. civ., tranzacția care, punând capăt unui proces început, este constatată printr-o hotărâre judecătorească poate fi desființată prin acțiune în nulitate sau acțiune în rezoluțiune ori reziliere, precum orice alt contract; ea poate fi, de asemenea, atacată cu acțiune revocatorie sau cu acțiunea în declararea simulației.